Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 3

I. Нийгмийн үзүүлэлт 6

1. Хөдөлмөр 6
2. Өрхийн орлого, зарлагын судалгаа 8
3. Нийгмийн даатгал, халамж 11
4. Эрүүл мэнд 12
5. Гэмт хэрэг 14

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт 16

1. Үнэ 16
2. Мөнгө, зээл, үнэт цаас 20
3. Улсын нэгдсэн төсөв 24
4. Төлбөрийн тэнцэл 25
5. Гадаад худалдаа 26

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ 28

1. Аж үйлдвэр 28
2. Тээвэр 30

IV. Бусад 32

1. Цаг уур, агаарын бохирдол 32

V. Хавсралт хүснэгтүүд 34

VII. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм 50

Ерөнхий тэмдэглэл

I.Үгийн товчлол:

I.1 Аймаг, нийслэл

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БУ	Булган
ГО	Говь-Алтай
ДО	Дорноговь
ДД	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
ДА	Дархан-Уул
УБ	Улаанбаатар
ОР	Орхон
ГС	Говьсүмбэр

I.2 Бусад

ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ААНБ	Аж ахуйн нэгж, байгууллага

II. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

...	**мэдээлэл байхгүй**
0.0	**маш бага тоо**
-	**гүйцэтгэл байхгүй.**

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал
(2013 оны эхний 11 сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 11 сард 73075 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 73445 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 4748 буюу 6.9 хувиар, хүүхдийн тоо 4827 буюу 7.0 хувиар өссөн байна.

Улсын хэмжээгээр энэ оны эхний 11 сард нялхсын эндэгдэл 1033 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4 хүүхэд буюу 0.4 хувиар, 1-5 хүртэлх насандаа 1284 хүүхэд эндэж, 25 хүүхэд буюу 2.0 хувиар өсчээ.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 42.9 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.6 мян.хүн буюу 6.3 хувиар өсчээ.

Ажиллах хүчний 2013 оны 3 дугаар улирлын судалгааны дүнгээр улсын хэмжээнд ажиллах хүч буюу 15, түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам 1176.0 мянга байгаагийн 618.4 мянга буюу 52.6 хувь нь эрэгтэй, 557.6 мянга буюу 47.4 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Ажиллах хүчний оролцооны түвшин 2013 оны 3 дугаар улиралд улсын хэмжээнд 62.1 хувь, хотод 54.8 хувь, хөдөөд 74.9 хувь байна.

Судалгааны дүнгээр 2013 оны 3 дугаар улиралд улсын хэмжээнд ажилгүй иргэд 89.5 мянга байгаагийн 42.7 мянга буюу 47.7 хувь нь эрэгтэйчүүд, 46.8 мянга буюу 52.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Улсын хэмжээнд ажилгүйдлийн түвшин 7.6 хувь байна.

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2013 оны 3 дугаар улирлын судалгааны дүнгээр нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого 868.4 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 111.5 мян.төг буюу 14.7 хувиар нэмэгдлээ.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага 2013 оны 3 дугаар улирлын байдлаар 835.9 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 176.3 мян.төг буюу 26.7 хувиар өссөн байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний 11 сард 1077.3 тэрбум төг, зарлага 960.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 184.9 тэрбум төг буюу 20.7 хувь, зарлага 116.8 тэрбум төг буюу 13.9 хувиар өслөө.

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний 11 сард 189.1 мян.хүнд 125.8 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 7.3 мян.хүн буюу 4.0 хувиар, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 23.7 тэрбум төг буюу 23.2 хувиар өсчээ.

"Хүний хөгжил" сангаас 2013 оны эхний 11 сард 18 хүртэлх насны 948.6 мянган хүүхдэд 208.3 тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөнд, 226.8 мянган иргэнд 23.2 тэрбум төгрөгийг 21.0 мян.төгрөгийн хишиг хувьд, 5.4 мянган ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 4.2 тэрбум төгрөгийг 1 сая төгрөгийн хишиг хувьд зориулан олгожээ.

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2013 оны эхний 11 сард 34441 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4857 хүн буюу 12.3 хувиар буурахад вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 3967 хүн буюу 62.1 хувь, гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 3138 хүн буюу 37.8 хувь буурснаас голлон шалтгаалсан хэдий ч салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 1718 хүн буюу 69.9 хувь, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 1149 хүн буюу 26.0 хувиар өссөн.

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 11 сарын байдлаар 23222 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3089 хэргээр буюу 15.3 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (1961), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (1036) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 8816 хүн гэмтэж, 891 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 1188 буюу 15.6 хувь, нас барсан хүний тоо 39 буюу 4.6 хувиар нэмэгджээ.

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮҮИ) 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.3 хувь, оны эхнээс 11.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.0 хувиар өслөө.

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас 1.3 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 1.4 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 2.3 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийнх 0.7 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2013 оны 11

дүгээр сарын эцэст 9108.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 392.8 тэрбум төг буюу 4.5 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2075.5 тэрбум төг буюу 29.5 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 803.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 20.9 тэрбум төг буюу 2.5 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 81.8 тэрбум төг буюу 11.3 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 10822.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 333.6 тэрбум төг буюу 3.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3954.6 тэрбум төг буюу 57.6 хувиар өсчээ.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 161.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 8.3 тэрбум төг буюу 4.9 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.4 тэрбум төг буюу 9.1 хувиар өсчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 572.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 12.0 тэрбум төг буюу 2.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 274.0 тэрбум төг буюу 91.8 хувиар өссөн байна.

Үнэт цаасны арилжаагаар 2013 оны эхний 11 дүгээр сард 95.3 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 64.5 сая.ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс үнэт цаасны гүйлгээ 48.6 тэрбум төг буюу 33.8 хувь, арилжигдсан үнэт цаасны тоо 67.8 сая ш буюу 51.3 хувиар буурчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 11 сард 4961.1 тэрбум төг, зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 5127.6 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 166.4 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2013 оны эхний 11 сард 4959.9 тэрбум төг, урсгал зардал 3910.5 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 1049.4 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарав.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 555.3 тэрбум төг буюу 14.5 хувиар нэмэгдэхэд бусад татварын орлого 55.5 тэрбум төг буюу 8.3 хувиар буурсан хэдий ч дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 232.9 тэрбум төг буюу 15.9 хувь, орлогын албан татварын орлого 172.8 тэрбум төг буюу 22.3 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 149.3 тэрбум төг буюу 24.6 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 120.1 тэрбум төг буюу 26.8 хувиар нэмэгдэхэд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 25.7 тэрбум төг буюу 67.3 хувиар буурсан хэдий ч газрын тосны орлого 66.0 тэрбум төг буюу 77.4 хувь, хүү, торгуулийн орлого 54.3 тэрбум төг буюу 95.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 11 сард 5127.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 98.8 тэрбум төг буюу 2.0 хувиар нэмэгдсэн нь татаас ба шилжүүлгийн зардал 261.6 тэрбум төг буюу 13.6 хувь, хөрөнгийн зардал 70.9 тэрбум төг буюу 6.1 хувиар буурсан хэдий ч бараа, үйлчилгээний зардал 282.0 тэрбум төг буюу 15.8 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн зардал 88.0 тэрбум төг буюу 3.0 дахин, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 61.2 тэрбум төг буюу 55.9 хувиар өссөнөөс шалтгаалжээ.

Монгол Улс 2013 оны эхний 11 сард дэлхийн 132 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 9716.4 сая ам.долл, үүнээс экспорт 3861.2 сая ам.долл, импорт 5855.3 сая ам.доллар боллоо.

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 582.5 сая ам.долл буюу 5.7 хувь, импортын хэмжээ 413.8 сая ам.долл буюу 6.6 хувь, экспортын хэмжээ 168.7 сая ам.долл буюу 4.2 хувиар буурчээ.

Экспортын 96.8 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, нэхмэл бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, эзэлж байна.

III. Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2013 оны эхний 11 сард 2307.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 254.6 тэрбум төг буюу 12.4 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын нүүрс, газрын тос, 35 хувийн агуулгад шилжүүлснээр

зэсийн баяжмал, алт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.9-53.2 хувиар, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын бялуу, дарс, амтат ус ундаа, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, металл цувимал, самнасан ноолуур, нарийн боов, нэхий дээл, вакуум цонх, хаалга, хэвлэмэл хуванцар карт зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.1 хувиас 8.5 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврээр 2013 оны эхний 11 сард 19165.7 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 3493.5 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 460.5 мян.т буюу 2.5 хувиар өсч, зорчигчдын тоо 213.5 мян.хүн буюу 5.8 хувиар буурчээ. Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 11 сард 387.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.3 тэрбум төг буюу 0.9 хувиар өсчээ.

Агаарын тээврээр 2013 оны эхний 11 сард 3788.4 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 712.2 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 111.4 т буюу 3.0 хувиар өсч, зорчигчдын тоо 1.4 мян.хүн буюу 0.2 хувиар буурчээ.

Агаарын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 11 сард 218.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 32.2 тэрбум төг буюу 17.3 хувиар нэмэгдэв.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2013 оны 11 дүгээр сард Увс аймгийн малчин суманд орж 15.1 мм-т хүрчээ. Энэ оны 11 дүгээр сард Баянхонгор аймгийн Шинэжинст суманд хамгийн их температур 14.5 хэм, Завхан аймгийн Цэцэн-Уул суманд хамгийн бага температур -32.4 хэм байлаа. Салхины хамгийн их хурд Өмнөговь аймгийн Гурвантэс суманд 28 м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2013 оны 11 дүгээр сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн замын орчимд 27 удаа, 13-р хороолол орчимд 26 удаа, 32-ын тойрог орчимд 24 удаа, Хархорин захын орчимд 17 удаа, 1-р хороолол орчимд 8 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 5 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 18 удаа, 13-р хороолол орчимд 14 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 11 удаа, 1-р хороолол орчимд 9 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 6 удаа, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл буюу агаарын хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 1 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 29 удаа, 32-ын тойрог орчимд 26 удаа, 13-р хороолол орчимд 25 удаа, Хархорин захын орчимд 24 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 23 удаа, 13-р хороолол орчимд 19 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан байна.

Аюулт үзэгдэл, осол 2013 оны эхний 11 сард 4260 удаа гарсны улмаас 201 хүн амь насаа алдаж, 235.3 мянган толгой мал, тэжээвэр амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 11 сард объектын түймэр 3602 удаа, ой, хээрийн түймэр 196 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 120 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 79 удаа, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдэл 52 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 45 удаа, хүчтэй салхи, шуурга 37 удаа, аянгын үзэгдэл 27 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага 26 удаа, хүн малын халдварт боом өвчин 17 удаа, үйлдвэрлэлийн осол 17 удаа бүртгэгджээ.

Энэ оны эхний 11 сард объектын түймрийн улмаас 10.3 тэрбум төг, ой, хээрийн түймрийн улмаас 6.3 тэрбум төг, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдлийн улмаас 3.1 тэрбум төг, хүчтэй салхи, шуурганы аюулт үзэгдлийн улмаас 700.4 сая төг, шүлхий өвчний улмаас 595.5 сая төг, аянгын аюулт үзэгдлийн улмаас 125.8 сая төг, мал, амьтны халдварт галзуу, боом, цэцэг, үхрийн хорт салст халуурал өвчний улмаас 86.8 сая төг, тэсэрч дэлбэрэх бодисын ослын улмаас 3.2 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Гол нуурын усанд унасан ослоор 119 хүн, объектын түймрээр 53 хүн, аянгын аюулт үзэгдэл, үйлдвэрлэлийн ослын улмаас тус бүр 8 хүн, бичил уурхайн нурангины ослын улмаас 6 хүн, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдлийн улмаас 3 хүн, ой, хээрийн түймэр болон хүчтэй салхи шуурганы улмаас тус бүр 2 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 484-өөр нэмэгдэв.

Хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтдын тоо 2013 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 223.0 мянган толгойгоор илүү байна.

I. Нийгмийн үзүүлэлт

I.1. Хүн амын эдийн засгийн идэвхи

Ажиллах хүчний судалгааны 2013 оны 3 дугаар улирлын дүнгээр улсын хэмжээнд ажиллах хүч буюу 15, түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам 1176.0 мянга байгаагийн 618.4 мянга буюу 52.6 хувь нь эрэгтэй, 557.6 мянга буюу 47.4 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Эдийн засгийн идэвхтэй хүн амын 663.4 мянга буюу 56.4 хувь нь хот, суурин газарт, 512.6 мянга буюу 43.6 хувь нь хөдөө орон нутагт амьдарч байна.

Ажиллах хүчний оролцооны түвшин (АХОТ) 2013 оны 3 дугаар улиралд улсын хэмжээнд 62.1 хувь, хотод 54.8 хувь, хөдөөд 74.9 хувь байна.

Ажилгүй иргэдийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.2 мянга буюу 18.9 хувиар, 2013 оны 2 дугаар улирлынхаас 0.6 мянга буюу 0.7 хувиар нэмэгдсэн байна. Мөн эдийн засгийн идэвхгүй хүн амын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 58.6 мянга буюу 8.9 хувиар, 2013 оны 2 дугаар улирлынхаас 22.0 мянга буюу 3.2 хувиар нэмэгдсэн байна (Хүснэгт-I.1).

15, түүнээс дээш насны нийт хүн амын 718.5 мянга буюу 37.9 хувь нь эдийн засгийн идэвхгүй хүн амын бүлэгт багтаж байгаагийн 39.0 хувийг эрэгтэйчүүд, 61.0 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Эдийн засгийн идэвхгүй нийт хүн амын 215.9 мянга буюу 30.1 хувь нь суралцагчид, 199.9 мянга буюу 27.8 хувь нь тэтгэвэрт, өндөр настан, 76.5 мянга буюу 10.6 хувь нь хүүхэд асарсан, 67.7 мянга буюу 9.4 хувь нь гэрийн ажилтай, 62.9 мянга буюу 8.8 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд байна (Зураг-I.1).

Судалгааны дүнгээр 2013 оны 3 дугаар улиралд улсын хэмжээнд ажилгүй иргэд 89.5 мянга байгаагийн 42.7 мянга буюу 47.7 хувь нь эрэгтэйчүүд, 46.8 мянга буюу 52.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Улсын хэмжээнд ажилгүйдлийн түвшин 7.6 хувь байна (Хүснэгт-I.2).

Хүснэгт I.1

15, түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам, хүйсээр, улирлаар (Ажиллах хүчний судалгааны дүнгээр)

Үзүүлэлт	2012 VII-IX	2013 IV-VI	2013 VII-IX
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам, мян.хүн	1 190.5	1 224.2	1 176.0
Эрэгтэй	627.4	621.7	618.4
Эмэгтэй	563.1	602.5	557.6
Ажиллагчид	1 115.2	1 135.3	1 086.5
Ажилгүй иргэд	75.3	88.9	89.5
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин, %			
Улсын дундаж	64.3	63.7	62.1
Эрэгтэй	70.3	68.5	68.8
Эмэгтэй	58.8	59.4	56.0
Эдийн засгийн идэвхгүй хүн ам, мян.хүн	659.9	696.5	718.5
Эрэгтэй	265.7	285.4	280.2
Эмэгтэй	394.2	411.1	438.3

Зураг I.1

15, түүнээс дээш насны эдийн засгийн идэвхгүй хүн амын бүтэц, шалтгаанаар

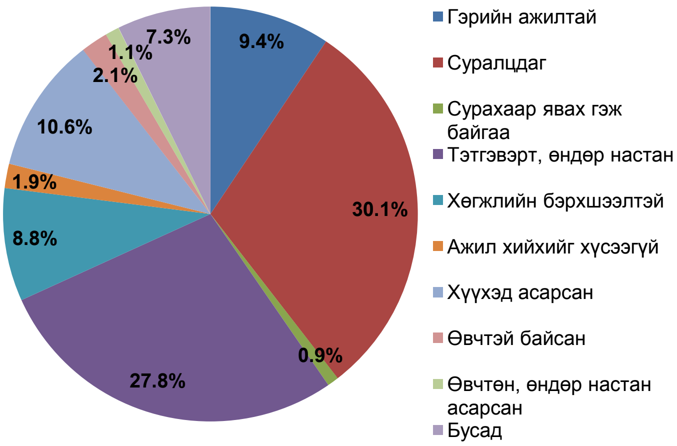

Хүснэгт I.2

15, түүнээс дээш насны хүн амын ажилгүйдэл, улирлаар (Ажиллах хүчний судалгааны дүнгээр)

Үзүүлэлт	2012 VII-IX	2013 IV-VI	2013 VII-IX
Ажилгүй иргэдийн тоо, мян.хүн	81.9	96.9	88.9
Эрэгтэй	46.2	50.8	43.0
Эмэгтэй	35.8	46.1	45.9
Ажилгүйдлийн түвшин, %			
Улсын дундаж	6.3	7.3	7.6
Эрэгтэй	6.1	6.9	6.9
Эмэгтэй	6.6	7.6	8.4
Хот	8.9	7.8	9.2
Хөдөө	3.4	6.6	5.6

I.2 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 42.9 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.6 мян.хүн буюу 6.3 хувиар, 2013 оны 10 дугаар сарынхаас 3.5 мян.хүн буюу 8.8 хувиар өссөн байна. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 23.8 мянга буюу 55.5 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.7 пунктээр өсчээ. Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөрийн хэлтэст 2013 оны эхний 11 сард ажилгүй 97.4 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 55.0 мян. иргэн ажилд зуучлагдан орж, 90.2 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ (Зураг I.2).

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.7 хувийг магистр, доктор, 28.4 хувийг дипломын болон бакалаврын, 8.1 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 6.2 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 43.2 хувийг бүрэн дунд, 9.8 хувийг суурь, 2.8 хувийг бага боловсролтой, 0.8 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна (Зураг I.3). Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 27.3 мянга буюу 63.6 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Дорноговь, Увс, Орхон, Өмнөговь аймаг болон Улаанбаатар хотод улсын дунджаас 0.9-12.0 пунктээр их байна.

Зураг I.2

Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

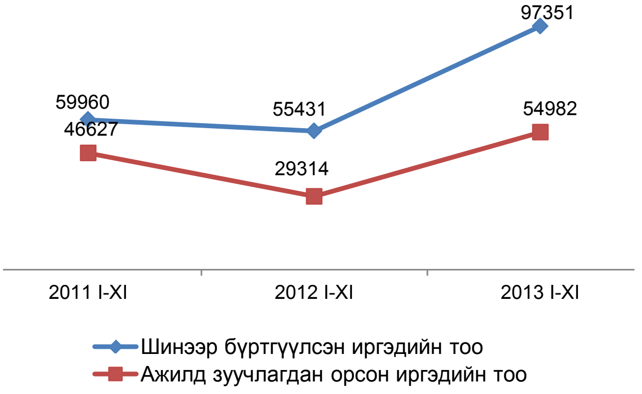

Зураг I.3

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст

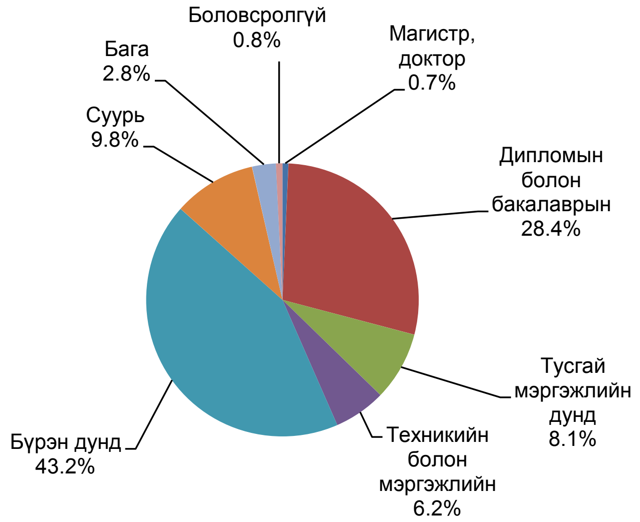

** - Эх үүсвэр: Хөдөлмөрийн яамны сар бүрийн мэдээ*

I.3 Дундаж цалин

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалингийн мэдээнд 100, түүнээс дээш ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагыг нэлэнхүй, 100 хүртэлх ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагыг түүвэр ажиглалтаар хамруулав. Мэдээний хамрах хүрээ өөрчлөгдсөнтэй холбогдон 2013 оноос өмнөх хугацааны дундаж цалингийн тоо, мэдээллийг шууд зэрэгцүүлэх боломжгүй юм.

Мэдээнд 1189 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 488.2 мянган ажиллагчид хамрагдсаны 235.5 мянга буюу 48.2 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

100 хүртэлх ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2013 оны 3 дугаар улирлын байдлаар 619.4 мян.төг, 100, түүнээс дээш ажиллагчидтай аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин 825.5 мян. төг байна.

Менежерээр ажиллаж байгаа эрэгтэйчүүдийн сарын дундаж цалин 1532.2 мян.төг буюу хамгийн их байхад, хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын ажилтнаар ажиллаж байгаа эрэгтэй ажиллагчдын сарын дундаж цалин 550.6 мян.төг буюу хамгийн бага байна. Мөн менежерээр ажиллаж байгаа эмэгтэйчүүдийн сарын дундаж цалин 1226.1 мян.төг буюу хамгийн их байхад, хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын ажилтнаар ажиллаж байгаа эмэгтэй ажиллагчдын сарын дундаж

цалин 454.7 мян.төг буюу хамгийн бага байна (Зураг I.4).

Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын салбарт ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2013 оны 3 дугаар улиралд 318.8 мян.төг, үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны салбарынх 463.3 мян.төг, урлаг, үзвэр, тоглоом наадмын салбарынх 592.2 мян. төг, үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагааны салбарынх 609.8 мян.төг, удирдлагын болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааны салбарынх 610.8 мян.төг, барилгын салбарынх 752.0 мян.төг, мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагааны салбарынх 756.2 мян.төг, тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагааны салбарынх 854.1 мян.төг, санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагааны салбарынх 1176.7 мян.төг, уул уурхай, олборлолтын салбарынх 1516.3 мян.төг болж өмнөх улирлынхаас 2.0-19.3 хувиар нэмэгдсэн байна.

Ажиллагчдын сарын дундаж цалинг аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр авч үзэхэд хязгаарлагдмал хариуцлагатай компанид ажиллагчдынх 900.3 мян.төг, төрийн өмчит үйлдвэрийн газарт ажиллагчдынх 858.5 мян.төг болж өмнөх улирлынхаас 2.2-3.3 хувиар нэмэгджээ. Төсөвт байгууллагад ажиллагчдын сарын дундаж цалин 655.5 мян.төг байна (Зураг I.5).

1.4 Өрхийн орлого, зарлага

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2013 оны 3 дугаар улирлын судалгаагаар нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого 868.4 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 111.5 мян. төг буюу 14.7 хувиар нэмэгдлээ (Хүснэгт I.3). Үүнд цалин хөлсний орлого 52.6 мян.төг буюу 13.1 хувь, бусад орлого 44.2 мян.төг буюу 81.6 хувиар өссөн нь голлон нөлөөллөө.

Хүснэгт I.3

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлого, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар

Орлогын төрөл	2012 VII-IX	2013 VII-IX	2013 VII-IX / 2012 VII-IX %
Мөнгөн орлого - Бүгд	**756 913.6**	**868 412.9**	**114.7**
Цалин хөлс	401 344.7	453 906.9	113.1
Тэтгэвэр, тэтгэмж, нөхөн олговор	165 170.3	143 694.4	87.0
Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлого	47 833.3	72 818.6	152.2
Хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого	88 412.8	99 670.8	112.7
Бусад орлого	54 152.5	98 322.2	181.6

Зураг I.4

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин, ажил мэргэжлийн ангилал, хүйсээр, 2013 оны 3 дугаар улирлын байдлаар, мян.төг

Зураг I.5

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр, 2013 оны 3 дугаар улирлын байдлаар, мян.төг

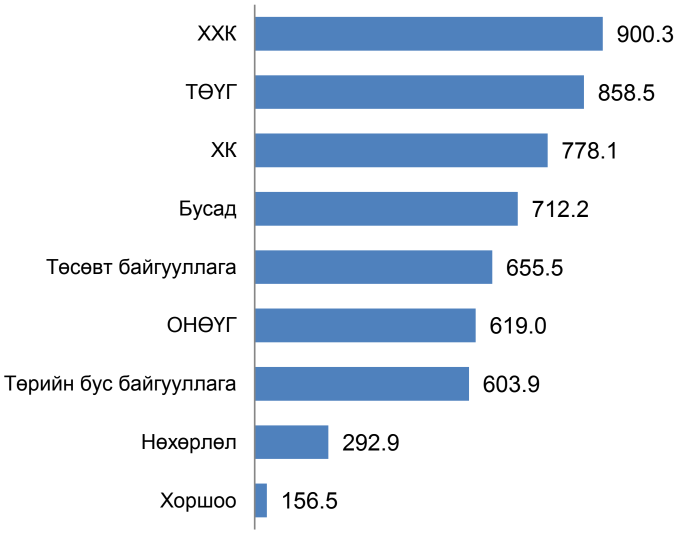

ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХК	Хувьцаат компани
ТӨҮГ	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ОНӨҮГ	Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
Нөхөрлөл	Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл, зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл
Бусад	Хувийн их, дээд сургууль, коллеж

Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогод хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн орлогын эзлэх хувь 2.1 пункт, бусад орлогынх 4.1 пунктээр нэмэгдэж, харин цалин хөлсний эзлэх хувь 0.7 пункт, тэтгэвэр, тэтгэмж, нөхөн олговрынх 5.3 пункт, хөдөө аж ахуйн бус үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлогынх 0.2 пунктээр буурчээ (Зураг I.6).

Нэг өрхийн сарын дундаж бодит мөнгөн орлогын хэмжээ (үнийн нөлөөллийг арилган тооцсон) 2013 оны 3 дугаар улиралд 790.2 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 33.3 мян.төг буюу 4.4 хувиар өслөө.

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага 2013 оны 3 дугаар улирлын байдлаар 835.9 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 176.3 мян.төг буюу 26.7 хувиар өссөн байна (Хүснэгт I.4).

Хүснэгт I.4

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар

Зарлагын төрөл	2012 VII-IX	2013 VII-IX	2013 VII-IX / 2012 VII-IX %
Мөнгөн зарлага - Бүгд	**659 591.5**	**835 876.7**	**126.7**
1. Хүнсний бүтээгдэхүүний зарлага	**199 293.7**	**216 067.3**	**108.4**
Үүнээс:			
Мах, махан бүтээгдэхүүн	75 209.7	83 825.0	111.5
Гурил, гурилан бүтээгдэхүүн	46 091.6	49 549.2	107.5
2. Хүнсний бус бараа, үйлчилгээний болон бусад зарлага	**445 870.7**	**599 629.4**	**134.5**
Үүнээс:			
Тээвэр	59 711.8	71 373.1	119.5
Холбоо	30 752.6	35 270.7	114.7
3. Бусдад өгсөн бэлэг, тусламж	**14 427.1**	**20 180.0**	**139.9**

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлага нэмэгдэхэд хүнсний бус бараа, үйлчилгээний болон бусад зарлага 153.8 мян.төг буюу 34.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Нэг өрхийн сарын дундаж бодит мөнгөн зарлагын хэмжээ (үнийн нөлөөллийг арилган тооцсон) 2013 оны 3 дугаар улиралд 760.6 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 101.0 мян.төг буюу 15.3 хувиар өссөн байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлагад хүнсний бус бараа, үйлчилгээний болон бусад зарлагын эзлэх хувь 4.1 пункт, бусдад өгсөн бэлэг, тусламжийнх 0.2 пунктээр нэмэгдэж, хүнсний бүтээгдэхүүний зарлагынх 4.3 пунктээр буурчээ (Зураг I.7).

Зураг I.6

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн орлогын бүтэц, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар, хувиар

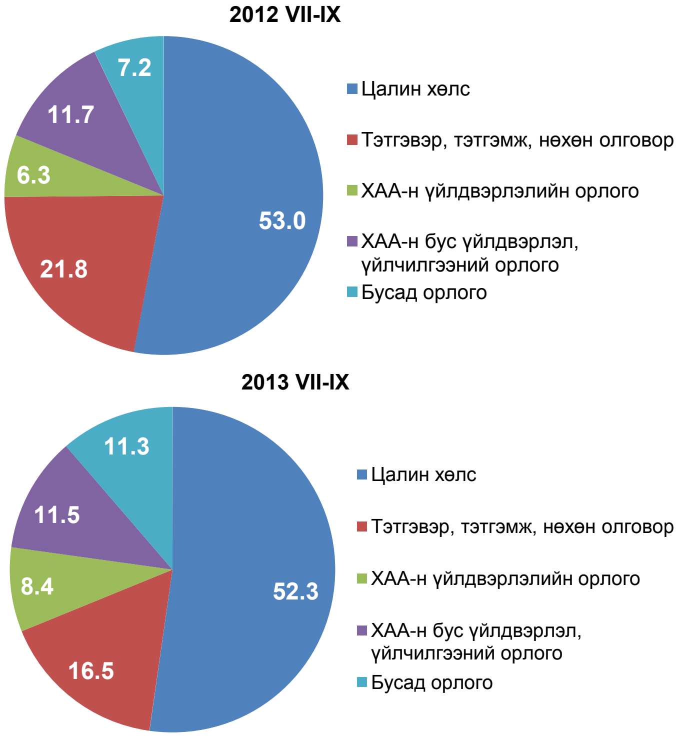

Зураг I.7

Нэг өрхийн сарын дундаж мөнгөн зарлагын бүтэц, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар, хувиар

Хүн амын амьжиргааны байдал

Өрхийн нийгэм, эдийн засгийн 2013 оны 3 дугаар улирлын судалгаагаар нэг хүнд сард ногдох дундаж мөнгөн орлогыг тооцож, 2013 оны эхний 9 сарын үнийн нөлөөллийг арилган нэг хүнд ногдох сарын дундаж бодит мөнгөн орлогыг тодорхойлов.

Нэг хүнд ногдох сарын дундаж бодит мөнгөн орлогын хэмжээ (үнийн нөлөөллийг арилган тооцсон) амьжиргааны доод түвшнээс Төвийн бүсэд 77.4 хувь, Хангайн бүсэд 55.2 хувь, Зүүн бүсэд 49.6 хувь, Баруун бүсэд 41.8 хувь, Улаанбаатар хотод 82.9 хувь, улсын дунджаар 68.4 хувиар их байна (Хүснэгт I.5).

Хүн амын хэрэглээний тэгш бус байдлыг тодорхойлох Жини коэффициент 2013 оны 3 дугаар улиралд улсын дунджаар 0.346 байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Баруун, Төв, Хангайн бүсэд 0.308-0.345, Улаанбаатар хотод 0.341 байгаа нь улсын дунджаас 0.001-0.038 нэгжээр бага байна. Харин Зүүн бүсэд Жини коэффициент улсын дунджаас өндөр буюу 0.027 нэгжээр их байна (Хүснэгт I.6).

Орлогын ялгаатай бүлгүүдийн хувьд тэгш бус байдлыг илэрхийлэх тухайн бүлэг доторх болон бүлэг хоорондох тэгш бус байдлыг харуулах Тейлийн индекс 2013 оны 3 дугаар улиралд 0.226 байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.016 нэгжээр бага байна (Хүснэгт I.6).

Тэгш бус байдлыг тодорхойлох өөр нэг үндсэн үзүүлэлт нь хүн амыг хэрэглээний түвшнээр нь тэнцүү 5 бүлэгт хуваах арга юм. Хүн амыг нэг хүнд ногдох хэрэглээний хэмжээгээр ядуугаас чинээлэгт эрэмбэлэн, 20 хувиар буюу тэнцүү 5 бүлэгт хувааж, бүлэг бүрийн дундаж хэрэглээний нийт хэрэглээнд эзэлж буй хувийг тооцож гаргана.

Улсын хэмжээнд 2013 оны 3 дугаар улиралд хамгийн бага хэрэглээтэй бүлэг нийт хэрэглээнд 7.9 хувийг эзэлж байхад хамгийн чинээлэг хэсгийнх 42.2 хувь байна. Энэ нь хүн амын хамгийн чинээлэг 20 хувийнхны хэрэглээний дундаж хэмжээ хамгийн ядуу 20 хувийнхнаас 5.3 дахин их байгааг харуулж байна. Хамгийн чинээлэг хэсгийн нийт хэрэглээнд эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 пунктээр буурч, хамгийн ядуу хэсгийнх өөрчлөлтгүй байна (Хүснэгт I.7).

Хүн амын нийт хэрэглээнд хамгийн чинээлэг бүлгийн эзлэх хувь улсын дунджаас Зүүн бүсэд 2.9 пункт, Хангайн бүсэд 1.2

Хүснэгт I.5

Нэг хүнд ногдох сарын дундаж бодит мөнгөн орлого, амьжиргааны доод түвшинтэй харьцуулснаар, бүсээр

	Хүн амын амьжиргааны доод түвшин (2013 оны 4 сарын 10-наас мөрдсөн), төг	Нэг хүнд ногдох сарын дундаж (үнийн нөлөөллийг арилган тооцсон) бодит мөнгөн орлого, 2013 оны 3 дугаар улирлын байдлаар, төг	Бодит орлого / АДТ %
Улсын дундаж	139 989	235 761	168.4
Баруун	132 000	187 136	141.8
Хангай	130 900	203 169	155.2
Төв	132 400	234 936	177.4
Зүүн	130 500	195 284	149.6
Улаанбаатар	149 900	274 162	182.9

Хүснэгт I.6

Тэгш бус байдлын хэмжигдэхүүн, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар, бүсээр

	Жини коэффициент		Тейлийн индекс	
	2012 VII-IX	2013 VII-IX	2012 VII-IX	2013 VII-IX
Улсын дундаж	0.354	0.346	0.242	0.226
Баруун	0.286	0.308	0.158	0.169
Хангай	0.313	0.345	0.186	0.223
Төв	0.383	0.329	0.303	0.200
Зүүн	0.433	0.373	0.349	0.244
Улаанбаатар	0.339	0.341	0.220	0.230

Хүснэгт I.7

Нийт хэрэглээнд хүн амын тооны тэнцүү 5 бүлгийн хэрэглээний эзлэх хувь, бүсээр, 2013 оны 3 дугаар улирлын байдлаар

	Нийт хэрэглээ	5 бүлэг				
		I (Хамгийн ядуу)	II	III	IV	V (Чинээлэг)
Улсын дундаж	100.0	7.9	12.1	16.2	21.6	42.2
Баруун	100.0	8.8	12.7	16.6	21.9	40.0
Хангай	100.0	8.3	12.0	15.4	20.9	43.4
Төв	100.0	7.9	12.5	16.5	21.8	41.3
Зүүн	100.0	6.8	10.9	16.1	21.1	45.1
Улаанбаатар	100.0	7.8	11.9	16.3	21.8	42.2

Зураг I.8

Нэг хүнд ногдох хэрэглээ, улсын дунджаар, хүн амын тооны тэнцүү 5 бүлгээр, 2013 оны 3 дугаар улирлын байдлаар, мян.төг

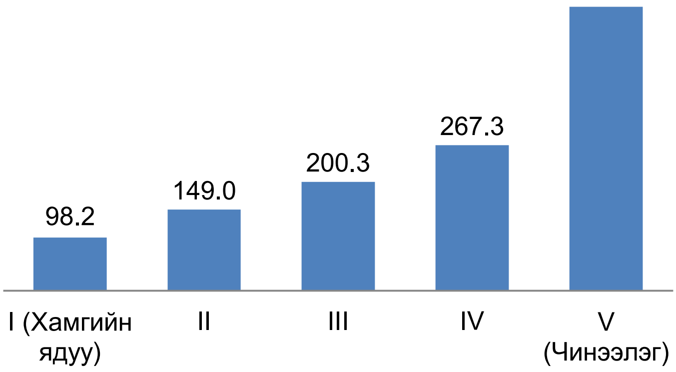

пунктээр их, харин Төв, Баруун бүсийн хувьд 0.9-2.2 пунктээр бага байна. Харин Зүүн бүс, Улаанбаатар хотод хамгийн бага хэрэглээтэй бүлгийн нийт хэрэглээнд эзлэх хувь улсын дунджаас 0.1-1.1 пунктээр доогуур байна.

1.5 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний 11 сард 1077.3 тэрбум төг, зарлага 960.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 184.9 тэрбум төг буюу 20.7 хувь, зарлага 116.8 тэрбум төг буюу 13.9 хувиар өслөө. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны 11 дүгээр сард 80.3 тэрбум төг, зарлага 88.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас орлого 3.6 тэрбум төг буюу 4.3 хувиар буурч, зарлага 1.3 тэрбум төг буюу 1.4 хувиар өссөн байна.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 184.9 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 2523.2 сая төг буюу 8.5 хувиар буурсан хэдий ч тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 98.7 тэрбум төг буюу 15.3 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 25.9 тэрбум төг буюу 76.8 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 40.6 тэрбум төг буюу 30.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв. Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 3.6 тэрбум төгрөгөөр буурахад эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 5.2 тэрбум төг буюу 25.9 хувиар, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 632.1 сая төг буюу 21.0 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2013 эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 116.8 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 87.5 тэрбум төг буюу 13.2 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 15.0 тэрбум төг буюу 39.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв. Харин нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.3 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 394.3 сая төг буюу 8.2 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 1.0 тэрбум төг буюу 11.2 хувь, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 447.3 сая төг 35.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2013 оны эхний 11 сард 741.3 тэрбум төг болж, 73.2 хувийг өндөр настны тэтгэвэр, 12.2 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр, 9.0 хувийг цэргийн тэтгэвэр, 5.6 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс өндөр настны тэтгэвэр 16.0 хувь, цэргийн тэтгэвэр 19.2 хувь, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр 13.5 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 7.2 хувиар өсчээ (Зураг 1.9).

Зураг I.9

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, төрлөөр, хувиар, 2013 оны эхний 11 сарын байдлаар

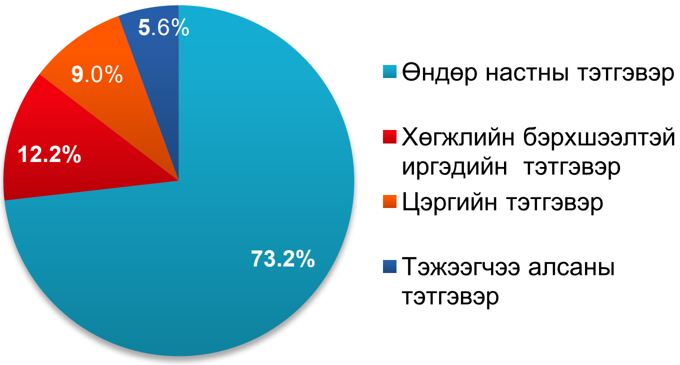

Нийгмийн даатгалд 2013 оны эхний 11 сард 782.1 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 536.2 мянга буюу 68.6 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 245.9 мянга буюу 31.4 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 70.5 мянга буюу 9.9 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 51.6 мянга буюу 10.6 хувь, төсөвт байгууллагынх 19.0 мянга буюу 8.4 хувиар нэмэгдсэн байна.

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний 11 сард 189.1 мян.хүнд 125.8 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгож, өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 7.3 мян.хүн буюу 4.0 хувиар, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 23.7 тэрбум төг буюу 23.2 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 46.5 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 33.2 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 11.1 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 8.2 хувь нь ахмад настныг асарч буй

иргэд, 1.0 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөж буй иргэд байна (Зураг 1.10).

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний 11 сард олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 71.4 тэрбум төг буюу 56.7 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 33.8 тэрбум төг буюу 26.9 хувийг жирэмсэн нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд, 11.3 тэрбум төг буюу 9.0 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 8.1 тэрбум төг буюу 6.5 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 1.0 тэрбум төг буюу 0.9 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна (Зураг 1.11).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2013 оны эхний 11 сард 62.7 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.1 мян.хүн буюу 3.5 хувиар, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 11.9 тэрбум төг буюу 19.9 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 352.5 мян.хүн хамрагдсаны 23.3 хувь нь ахмад настан, 64.0 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 6.6 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 5.2 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд, 0.9 хувь нь алдар цолтой ахмадууд байна.

Хүний хөгжил сангаас 2013 оны эхний 11 сард 18 хүртэлх насны 948.6 мянган хүүхдэд 208.3 тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөнд, 226.8 мянган иргэнд 23.2 тэрбум төгрөгийг 21.0 мянган төгрөгийн хишиг хувьд, 5.4 мянган ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 4.2 тэрбум төгрөгийг 1 сая төгрөгийн хишиг хувьд зориулан олгожээ.

1.6 Эрүүл мэнд

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 11 сард 73075 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 73445 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 4748 буюу 6.9 хувиар, хүүхдийн тоо 4827 буюу 7.0 хувиар өссөн байна (Зураг I.12). Энэ оны 11 дүгээр сард 6827 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 556 хүүхэд буюу 8.9 хувиар нэмэгдлээ.

Энэ оны эхний 11 сард нялхсын эндэгдэл 1033 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4 хүүхэд буюу 0.4 хувиар, 5 хүртэлх насандаа 1284 хүүхэд эндэж, 25 хүүхэд буюу 2.0 хувиар өсчээ (Зураг I.13). Энэ оны эхний 11 сард жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 31 эх энджээ.

Зураг I.10

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, хувиар, 2013 оны эхний 11 сарын байдлаар

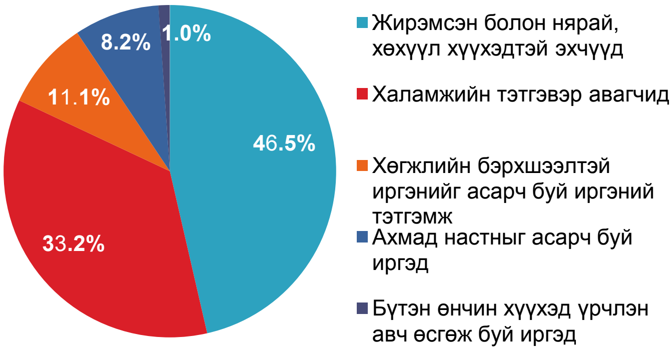

Зураг I.11

Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн бүтэц, хувиар, 2013 оны эхний 11 сарын байдлаар

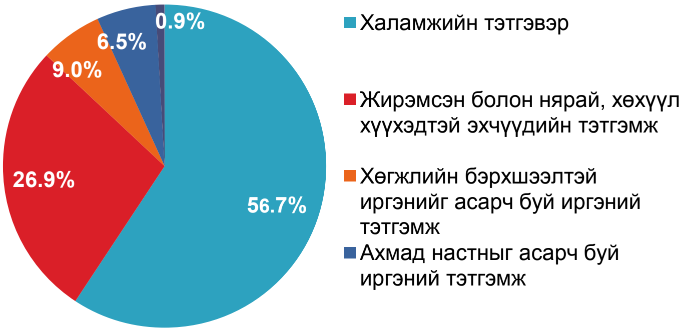

Зураг I.12

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

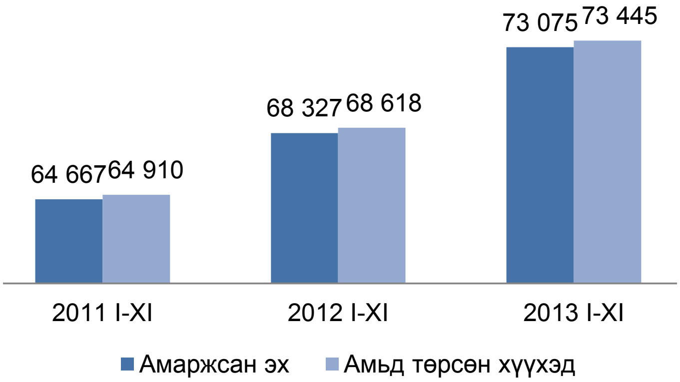

Зураг I.13

Эндсэн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

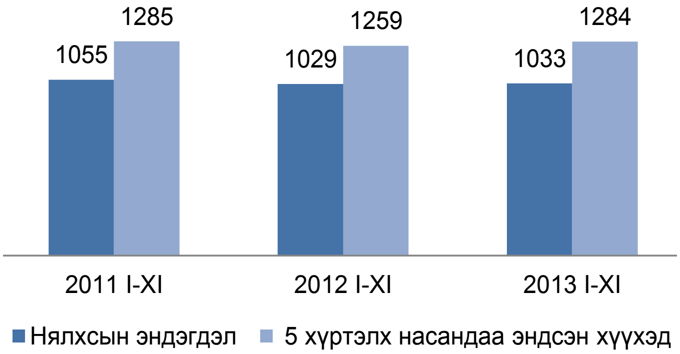

Нялхсын эндэгдэл 2013 оны 11 дүгээр сард 80 болж, өмнөх оны мөн үеийнхтэй адил, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 103 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурчээ.

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2013 оны эхний 11 сард 14 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурсан бөгөөд энэ үзүүлэлт Говь-Алтай (23), Хөвсгөл (22) аймагт (8-9) хүүхдээр, Хэнтий (18), Завхан (18) Архангай (18), Баянхонгор (18), Дундговь (17), Увс (17), Сүхбаатар (16), Говьсүмбэр (16), Баян-Өлгий (16), Дорноговь (15) аймагт 1-4 хүүхдээр улсын дунджаас илүү байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл энэ оны эхний 11 сард 17 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1 хүүхдээр буурчээ.

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2013 оны эхний 11 сард 34441 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4857 хүн буюу 12.3 хувиар буурахад вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 3967 хүн буюу 62.1 хувь, гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 3138 хүн буюу 37.8 хувь буурснаас голлон шалтгаалсан хэдий ч салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 1718 хүн буюу 69.9 хувь, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 1149 хүн буюу 26.0 хувиар өссөн байна.

Энэ оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо Дорноговь аймагт 212 хүн буюу 5.2 дахин, Дорнод аймагт 270 хүн буюу 2.7 дахин, Өмнөговь аймагт 119 хүн буюу 3.2 дахин, Хэнтий аймагт 117 хүн буюу 3.7 дахин, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо Дорнод аймагт 286 хүн буюу 1.5 дахин Сүхбаатар аймагт 55 хүн буюу 1.4 дахин өсчээ. Харин гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо Улаанбаатар хотод 5385 хүн буюу 4.7 дахин, вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо Дундговь аймагт 150 хүн буюу 7.8 дахин буурчээ.

Халдварт өвчнөөр 2013 оны 11 дүгээр сард 2711 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 514 хүн буюу 16.0 хувиар буурлаа.

10 000 хүн тутамд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2013 оны эхний 11 сард улсын дунджаар 122 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 21 хүнээр буурав (Зураг I.14).

Улаанбаатар хотод энэ оны 11 дүгээр сард ХДХВ/ДОХ-ын тохиолдол 1 гарч, улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 149 боллоо.

Зураг I.14

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

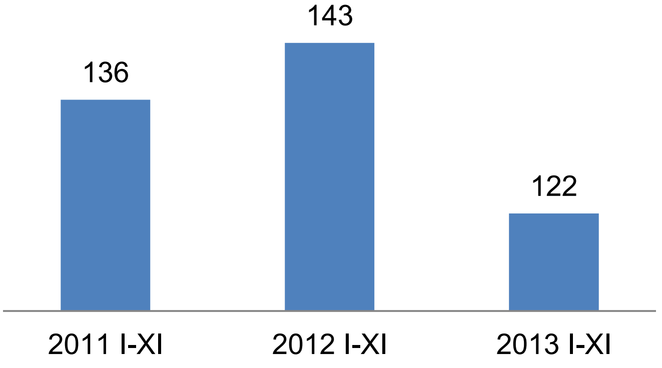

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 11 сард 14726 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 797 хүн буюу 5.1 хувиар буурчээ (Зураг I.15). Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний 11 сард 3629 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 195 хүн буюу 5.1 хувиар буурав. Энэ нь нийт нас баралтын 24.6 хувийг эзэлж байна. Нас барсан хүний тоо энэ оны 11 дүгээр сард 1315 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 60 хүн буюу 4.8 хувиар нэмэгдэв.

Зураг I.15

Нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

Энэ оны эхний 11 сард 663.3 мян.хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 10470 хүн буюу 1.6 хувиар нэмэгджээ. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2013 оны 11 дүгээр сард 63.8 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2863 хүн буюу 4.7 хувиар нэмэгджээ.

Хувийн эмнэлгүүд 2013 оны эхний 11 сард 1185.9 мян.хүнд үйлчилж 44.6 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.1 хувиар буурч, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 8.2 хувиар өсөв.

I.7 Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 11 сард 23222 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3089 хэрэг буюу 15.3 хувиар өсчээ. (Зураг I.16). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (1961), хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг (1036) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 60.4 хувь нь нийслэлд, 38.8 хувь нь аймгуудад, 0.4 хувь нь төмөр замын цагдаагийн хэлтэст, 0.3 хувь нь иргэний агаарын тээврийн салбарт, 0.1 хувь нь бусад газарт 2013 оны эхний 11 сард бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 45.7 хувийг хүндэвтэр, 45.7 хувийг хөнгөн, 6.9 хувийг хүнд, 1.7 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөнгөн хэргийнх 2.4 пункт, хүндэвтэр хэргийнх 0.1 пунктээр өсч, хүнд хэргийнх 1.9 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.6 пунктээр буурсан байна (Зураг I.17).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Сүхбаатар аймагт 52.8 хувь, Дундговь аймагт 34.4 хувь, Булган аймагт 34,4 хувь, Баянхонгор аймагт 31.8 хувь, Ховд аймагт 30.7 хувь, Дорнод аймагт 27.5 хувь, Улаанбаатар хотод 21.1 хувь, Дархан-Уул аймагт 20.0 хувь, Төв аймагт 19,7 хувь, Орхон аймагт 16.8 хувь, Говь-Алтай аймагт 14.7 хувь, Өмнөговь аймагт 14.6 хувь, Говьсүмбэр аймагт 10.3 хувь, Увс аймагт 7.0 хувь, Хөвсгөл аймагт 4.4 хувь, Архангай аймагт 4.1 хувиар нэмэгдсэн бол Хэнтий аймагт 34.9 хувь, Баян-Өлгий аймагт 25.1 хувь, Завхан аймагт 13.0 хувь, Дорноговь аймагт 6.6 хувь, Сэлэнгэ аймагт 5.2 хувь, Өвөрхангай аймагт 4.8 хувиар буурсан байна.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 352 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 148 хэрэг буюу 29.6 хувиар буурсан байна. Малын хулгайн 1244 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 5.4 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6 хэрэг буюу 0.5 хувиар буурчээ.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 9933 хэргийн 55.8 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.3 пунктээр, нийслэлийн хэмжээнд 1.4 пунктээр буурсан байна (Зураг I.18).

Зураг I.16

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

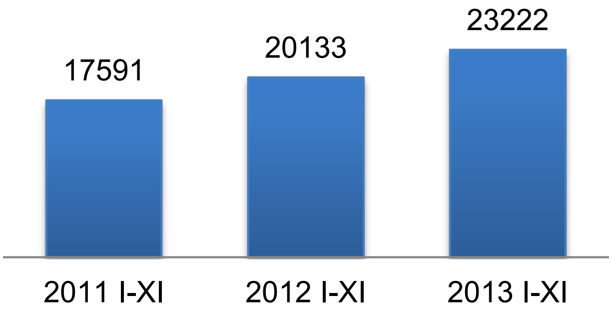

Зураг I.17

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн бүтэц, хэргийн ангиллаар, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

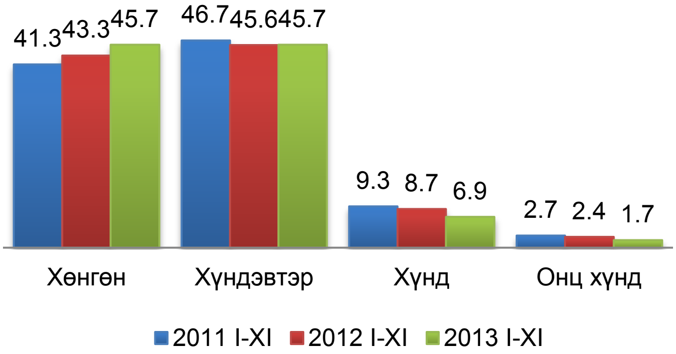

Зураг I.18

Гэмт хэргийн илрүүлэлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

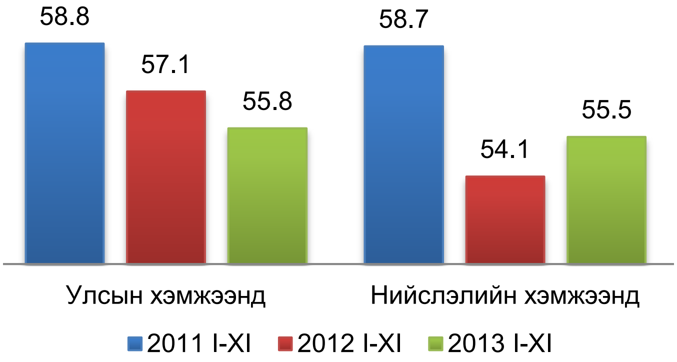

Хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 2013 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.8 хувиар буурч, бүлэглэн үйлдэгдсэн хэрэг 1.2 хувь, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 11.8 хувь, согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг 27.5 хувиар нэмэгджээ.

18, түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох гэмт хэргийн тоо улсын дунджаар 2013 оны эхний 11 сард 123 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16 хэрэг буюу 15.0 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2013 оны эхний 11 сард 19847

байгаагийн 1099 буюу 5.5 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 2819 буюу 14.2 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Гэмт хэрэгт холбогдогчдын 4.0 хувь нь өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс байгаа бөгөөд тэдгээрийн эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 пунктээр буурчээ.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн эзлэх хувь 2013 оны эхний 11 сард 15.8 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 пункт, төрийн албан хаагчдынх 4.5 болж 0.2 пункт, төрийн бус байгууллагын ажиллагчдынх 2.4 болж 0.4 пунктээр нэмэгдэж, харин малчдынх 8.7 хувь болж 0.6 пункт, ажилгүй иргэдийнх 50.8 хувь болж 1.9 пункт, аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдынх 9.6 хувь болж 1.5 пунктээр буурсан байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 28.5 хувь нь гэр, орон сууцанд, 21.2 хувь нь гудамж, талбайд, 13.4 хувь нь олон нийтийн газарт, 7.5 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 7.8 хувь нь авто замд, 2.4 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.1 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 1.0 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 17.1 хувь нь бусад газарт үйлдэгджээ.

Гэмт хэргийн улмаас 8816 хүн гэмтэж, 891 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 1188 буюу 15.6 хувь, нас барсан хүний тоо 39 буюу 4.6 хувиар нэмэгдсэн байна (Зураг I.20).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2013 оны эхний 11 сард 155.9 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 97.0 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 113.2 тэрбум төг буюу 3.7 дахин, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 74.7 тэрбум төг буюу 4.4 дахин нэмэгдсэн байна (Зураг I.21).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 78.1 тэрбум төг буюу 50.1 хувь нь төрийн өмчид ногдож байна.

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 2013 оны эхний 11 сард 22660 байгаагийн 1314 буюу 5.8 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 8983 буюу 39.6 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Гэмт хэргийн улмаас нийт 142 байгууллагад хохирол учирсны 92 нь төрийн, 10 нь төрийн бус, 40 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

Зураг I.19

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

Зураг I.20

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

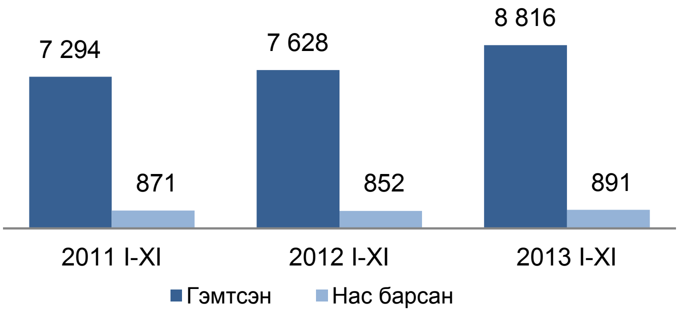

Зураг I.21

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, тэрбум төг

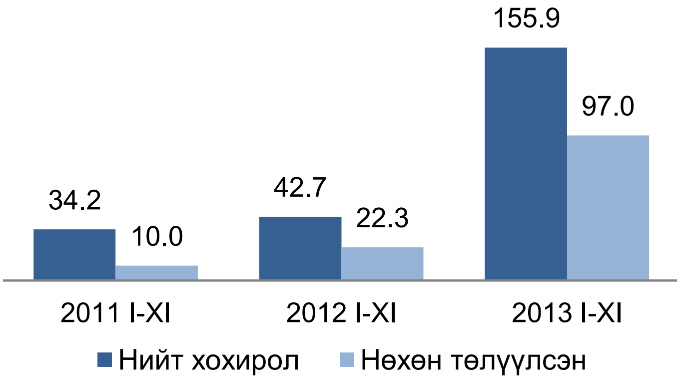

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 11 сард 110.9 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 15.2 мян.хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 3.4 мянга буюу 3.2 хувь, харин баривчлагдсан хүний тоо 2333 буюу 18.1 хувиар өссөн байна.

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.3 хувь, оны эхнээс 11.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.0 хувиар өслөө (Хүснэгт II.1).

Ерөнхий индекс 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.3 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 1.4 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 2.3 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийнх 0.7 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дунгээрээ 0.9 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 2.0 хувь, эм, тариа эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.7 хувь, тээврийн үйлчилгээнийх 0.3 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.4 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 2.0 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 3.3 хувиар өссөн байна. Эдгээрээс бусад бүлгийн дүн өөрчлөлтгүй байв.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2013 оны 11 дүгээр сард оны эхнээс 11.1 хувь өссөнөөс хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнэ дунгээрээ 11.0 хувь, согтууруулах ундаа, тамхиных 11.1 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 15.6 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 16.3 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 12.0 хувь, боловсролын үйлчилгээнийх 27.2 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 17.7 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 15.9 хувиар нэмэгдсэн байна. Харин холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийн дүн 0.3 хувиар буурчээ.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 11 дүгээр сард оны эхнээс 13.1 хувиар өссөн бол 2013 оны 11 дүгээр сард 11.1 хувь болж, өсөлт 2.0 пунктээр саарсан байна (Зураг II.1).

Зураг II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (өмнөх оны 12 сар =100)

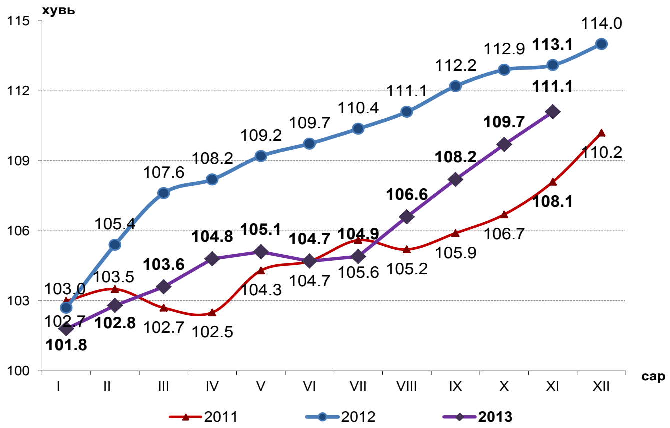

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Ховд (0.7%), Булган (0.2%), Дундговь (0.1%) аймагт буурч бусад 18 аймагт 0.1-3.4 хувиар өссөн байна. Дорноговь (3.4%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байлаа (Зураг II.2).

Зураг II.2

Хэрэглээний үнийн индекс, аймгаар, 2013 оны 11 дүгээр сард (өмнөх сар =100%)

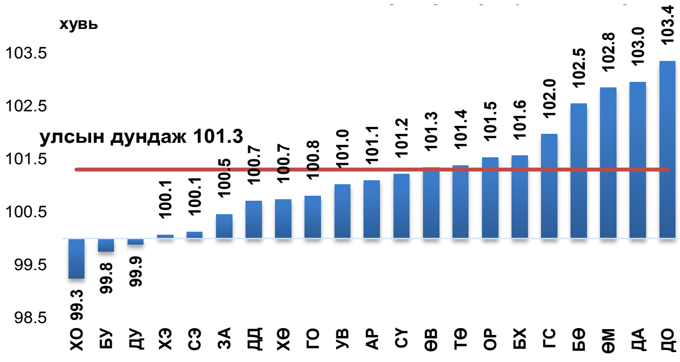

Хүснэгт II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгээр

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2013 XI / 2012 XI	2013 XI / 2012 XII	2013 XI / 2013 X
Ерөнхий индекс	**100.0**	**112.0**	**111.1**	**101.3**
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	112.8	111.0	101.4
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	111.8	111.1	100.9
Хувцас, бөс бараа, гутал	16.1	116.6	115.6	102.3
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	106.9	107.2	100.7
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	117.1	116.3	102.0
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	112.1	112.0	100.7
Тээвэр	12.2	104.2	103.0	100.3
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	99.7	99.7	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	100.3	100.3	100.4
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	127.2	127.2	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	117.9	117.7	102.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	116.1	115.9	103.3

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард баруун бүсэд өмнөх сарынхаас 0.7 хувь, оны эхнээс 10.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.8 хувиар өссөн, хангайн бүсэд өмнөх сарынхаас 1.0 хувь, оны эхнээс 13.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.9 хувиар өссөн, төвийн бүсэд өмнөх сарынхаас 1.9 хувь, оны эхнээс 12.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.0 хувиар өссөн, зүүн бүсэд өмнөх сарынхаас 0.6 хувь, оны эхнээс 9.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.6 хувиар өссөн байна.

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Баян-Өлгий (0.5%), Дархан-Уул (0.5%), Увс (0.7%), Дорнод (0.9%), Хөвсгөл (3.9%), Баянхонгор (6.0%) аймагт өсч, Хэнтий, Өмнөговь, Сэлэнгэ аймагт өөрчлөлтгүй бусад 12 аймагт 0.1-6.7 хувиар буурсан байна. Ховд (6.7%) аймагт хамгийн их бууралттай байв.

Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ Дундговь (4.7%), Сүхбаатар (2.1%), Завхан (1.5%), Орхон (0.1%) аймагт буурч, Говь-Алтай, Ховд, Булган, Сэлэнгэ аймагт өөрчлөлтгүй бусад 13 аймагт 0.1-11.6 хувиар өссөн байна. Дархан-Уул (11.6%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байлаа.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ Булган, Говьсүмбэр аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 19 аймагт 1.3-16.8 хувиар өссөн байна. Орхон (16.8%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ Завхан (5.0%), Хэнтий (3.3%), Сүхбаатар (1.6%), Говьсүмбэр (1.2%) аймагт буурч, бусад 17 аймагт 0.8-28.1 хувиар өссөн байна. Говь-Алтай (28.1%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байв.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Дорноговь аймагт хамгийн их буюу 3.4 хувиар өсчээ. Тус аймагт үнэ өсөхөд бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.8 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 9.9 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 8.3 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард оны эхнээс бүх аймагт 7.0-25.1 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.3 хувь, оны эхнээс 10.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.1 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 1.4 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 1.6 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 1.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Түүнчлэн согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн дүн 0.9 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 2.8 хувь, тээврийн бүлгийнх 0.6 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.3 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрных 2.4 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 4.5 хувиар өссөн байна. Эдгээрээс бусад бүлгийн дүн өөрчлөлтгүй байв (Зураг II.3).

Улаанбаатар хотод 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 31.6 хувийнх нь үнэ өсч, 5.2 хувийнх нь буурч, 63.2 хувийнх нь үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон хүнсний 93 нэрийн барааны 51.6 хувь буюу 48 нэрийн барааны үнэ нэмэгджээ.

Зураг II.3

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 11 дүгээр сарын өөрчлөлт, бүлгийн дүнгээр, хувиар

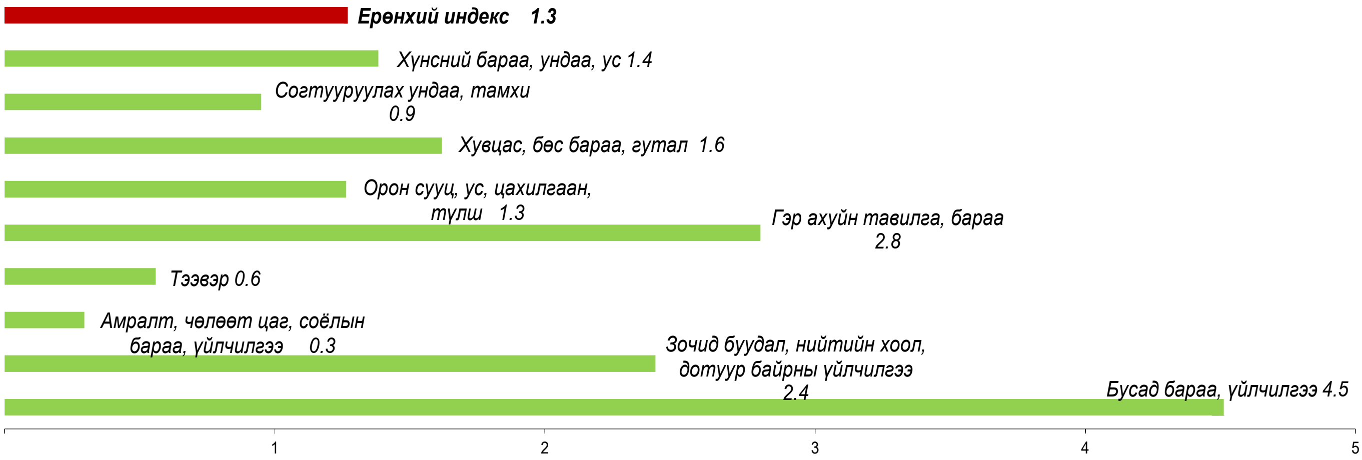

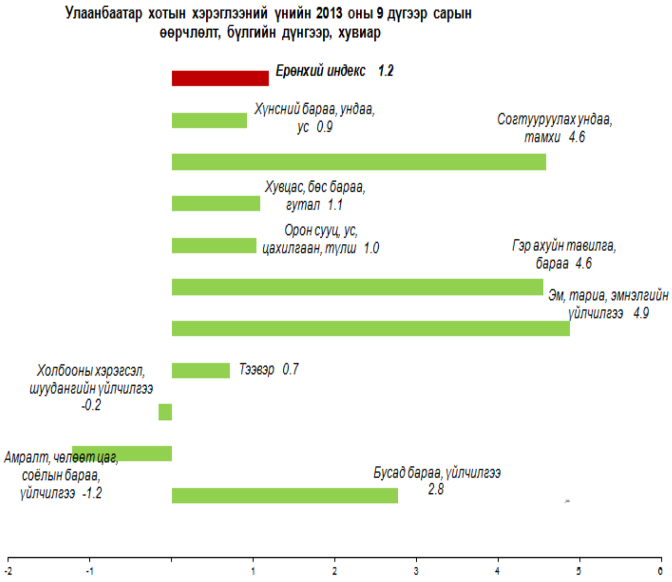

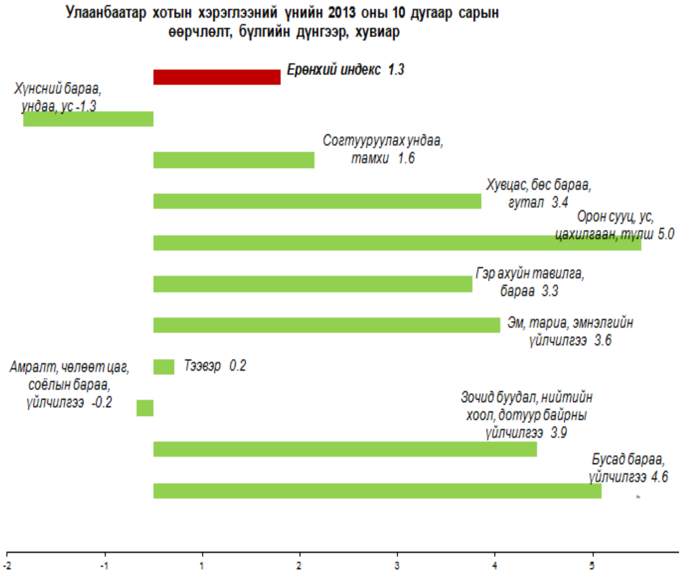

Хүснэгт II.2

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 11 дүгээр сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт, %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	1.4	Хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнийн өсөлтөд сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 13.2 хувь, төмс, хүнсний ногооных 10.9 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.9	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд дотоодын тамхины үнэ 0.7 хувь, импортын тамхиных 2.9 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Хувцас, бөс бараа, гутал	1.6	Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнийн өсөлтөд эрэгтэй бэлэн хувцасны үнэ 1.0 хувь, эмэгтэй хувцасных 0.7 хувь, хүүхдийнх 1.5 хувь, жижиг эдлэл хэрэгслийнх 5.2 хувь, бүх төрлийн гутлынх 3.1 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	1.3	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнийн өсөлтөд орон сууц түрээслэх хөлс 4.9 хувь, орон сууцны засварын материалын үнэ 1.0 хувь, нэг уут түлшний модны үнэ 3.4 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Гэр ахуйн тавилга, бараа	2.8	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд гэрийн тавилга, хэрэглийн үнэ 1.3 хувь, оёмол, нэхмэл эдлэлийнх 2.4 хувь, цахилгаан барааных 9.0 хувь, гэр ахуйн шилэн эдлэл, сав суулганых 2.6 хувь, цэвэрлэгээний бараа, бодисынх 0.6 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Тээвэр	0.6	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд олон улсын онгоцны тийзийн үнэ 13.4 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0.3	Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд LCD зурагтын үнэ 3.0 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.4	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд нийтийн хоолны үйлчилгээний үнэ 2.5 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.5	Бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд эмэгтэй үс засах тариф 15.4 хувь, хумс засах үйлчилгээний хөлс 9.6 хувь, нийтийн халуун усанд орох хөлс 4.5 хувь, гоо, сайхны барааны үнэ 4.5 хувь, мөнгөн аяганы үнэ 8.6 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2013 оны 11 дүгээр сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Говь-Алтай, Дундговь, Ховд, Увс, Говьсүмбэр аймагт хамгийн бага буюу 20.0-30.0 мян.төг, Төв, Архангай, Булган, Улаанбаатар хот, Орхон аймагт хамгийн их буюу 45.0-50.0 мян.төг, адууны ширнийх Увс, Говьсүмбэр, Дорнод, Сэлэнгэ, Сүхбаатар аймагт хамгийн бага буюу 25.0-29.0 мян.төг, Төв, Архангай, Улаанбаатар хот, Баянхонгор, Өмнөговь аймагт хамгийн их буюу 32.0-40.0 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Сүхбаатар, Булган, Дундговь, Орхон, Дорноговь аймагт хамгийн бага буюу 45.0-62.5 мян.төг, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Говь-Алтай, Өвөрхангай аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 68.0-74.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Хэнтий, Хөвсгөл, Дорнод, Улаанбаатар хот, Орхон, Архангай, Ховд, Өвөрхангай, Увс, Говьсүмбэр, Булган аймагт өмнөх сарынхаас 2.0-6.5 мян.төг буюу 5.0-20.0 хувиар өсч, Сүхбаатар, Дархан-Уул, Завхан, Сэлэнгэ аймагт 2.5-5.0 мян.төг буюу 6.7-11.1 хувиар буурч, Дорноговь, Дундговь, Төв аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны ширний дундаж үнэ Баян-Өлгий, Өвөрхангай, Орхон, Өмнөговь аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 3.3-14.3 хувиар өсч, Дархан-Уул, Улаанбаатар хот, Сэлэнгэ, Дорнод аймагт өмнөх сарынхаас 2.0-4.0 мян.төг буюу 5.7-13.3 хувиар буурч, Завхан, Увс, Архангай, Булган, Хөвсгөл, Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Төв аймагт өмнөх сарын түвшинд байлаа.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Өмнөговь, Улаанбаатар хот, Говь-Алтай аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-5.0 мян.төг буюу 1.6-7.7 хувиар өсч, Булган, Архангай, Өвөрхангай, Дорноговь, Орхон аймагт 1.5-5.0 мян.төг буюу 2.8-7.7 хувиар буурч, Баян-Өлгий, Завхан, Ховд, Дундговь, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний үнийн улсын дундаж болон үнэ хамгийн өндөр байгаа аймгуудыг өмнөх оны мөн үеийн түвшинтэй харьцуулж дараах зургаар харуулав.

Зураг II.4

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

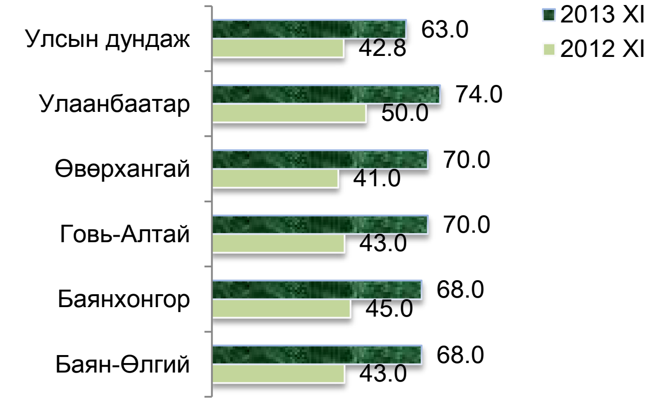

Зураг II.5

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

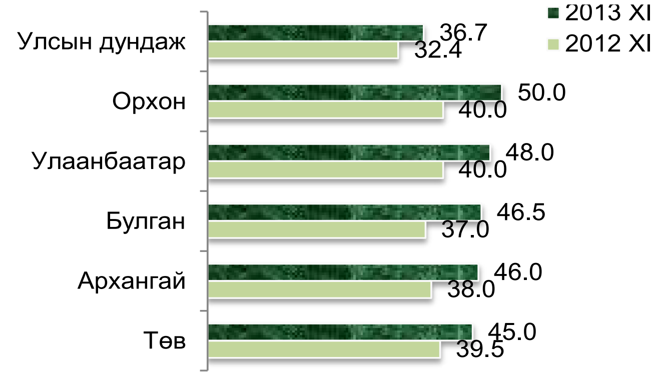

Зураг II.6

Хонины ноостой нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

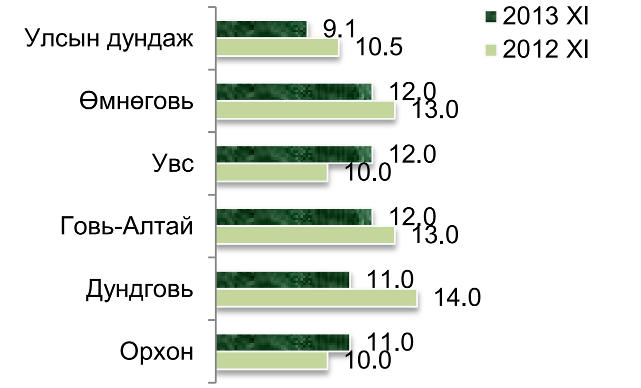

Зураг II.7

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 11 дүгээр сард, мян.төг

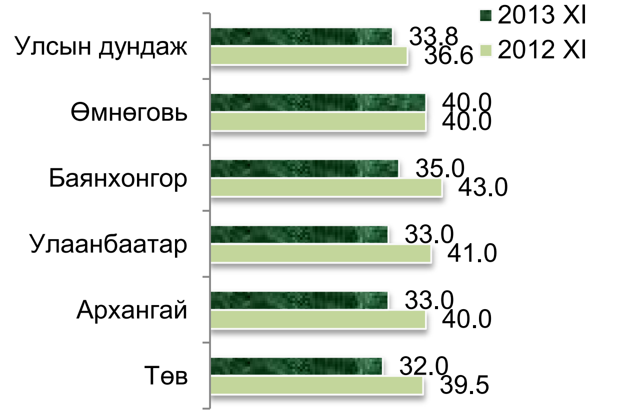

Улаанбаатар хотод худалдаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ

Улаанбаатар хотод 2013 оны 11 дүгээр сард худалдаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 25 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамруулллаа.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс 2013 оны 11 дүгээр сард эх орны үйлдвэрийн нэг метр куб шалны банзны үнэ 80.0 мян.төг буюу 44.4 хувь, нэг метр куб захалсан банз 5.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, ширхэг палк 2.0 мян. төг буюу 7.1 хувь, вакуум цонх 3.0 мян.төг буюу 3.3 хувиар өсч, тоосгоны ширхэгийн үнэ 51 төг буюу 17.7 хувь, нэг метр куб хөнгөн бетон 13.2 мян.төг буюу 8.8 хувиар буурчээ. ОХУ-д үйлдвэрлэсэн чулуутай боодол хар цаасны үнэ 2.0 мян.төг буюу 10.0 хувиар өсчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн нэг метр квадрат шалны хавтан 550 төг буюу 64.7 хувь, уян шүршүүр 16.6 мян.төг буюу 66.4 хувь, дүүжин тааз 2.0 мян.төг буюу 57.1 хувь, крант 28.0 мян.төг буюу 56.0 хувь, шаазан суултуур 27.0 мян.төг буюу 27.0 хувь, шаазан угаагуур 14.5 мян.төг буюу 18.1 хувь, тосон будаг 300 төг буюу 12.0 хувь, дотор эмульс 1.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, тараган цавуу 500 төг буюу 14.3 хувь, төмөр хаалга 15.0 мян. төг буюу 9.4 хувиар өсч, нөлөөгүй цонхны шил нэг метр квадрат нь 1.0 мян.төг буюу 7.7 хувь, нэг килограмм хадаасных 200 төг буюу 7.4 хувь, цементны үнэ 500 төг буюу 5.3 хувь, боодол чулуугүй хар цаас 200 төг буюу 2.2 хувь буурчээ. БНСУ-д үйлдвэрлэсэн ханын цаас 1.4 мян.төг буюу 27.4 хувиар өссөн байна.

Өмнөх сарынхаас эх орны үйлдвэрийн вакуум цонх 3.0 төг буюу 3.3 хувиар өсч, нэг метр куб хөнгөн бетоных 12.1 мян.төг буюу 8.1 хувиар буурчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн тосон будаг 300 төг буюу 12.0 хувь, тараган цавуу 500 төг буюу 14.3 хувь, нэг метр квадрат шалны хавтан 114 төг буюу 8.9 хувь, крант 7.0 мян.төг буюу 9.9 хувь, уян шүршүүр 3.3 мян. төг буюу 8.5 хувь, шаазан угаагуур 4.5 мян. төг буюу 5.0 хувь, шаазан суултуур 4.1 мян. төг буюу 3.4 хувь, гадна эмульс 667 төг буюу 3.8 хувь, төмөр хаалга 5.0 мян.төг буюу 2.9 хувь, боодол чулуугүй хар цаас 134 төг буюу 1.5 хувиар өсч, цементий үнэ 1.0 мян.төг 10.0 хувь, дүүжин тааз 300 төг буюу 5.2 хувь, шахмал шал 167 төг буюу 1.2 хувиар тус тус буурчээ. БНСУ-д үйлдвэрлэсэн ханын цаас 770 төг буюу 13.8 хувиар өссөн байна.

II.2 Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2) 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 9108.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 392.8 тэрбум төг буюу 4.5 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2075.5 тэрбум төг буюу 29.5 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Мөнгөний нийлүүлэлт бүтцийн хувьд 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 50.9 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 15.5 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 13.9 хувийг төгрөгийн харилцах, 13.6 хувийг гадаад валютын харилцах, 6.1 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.8).

Мөнгөний нийлүүлэлтэд гадаад валютын

Хүснэгт II.3

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2012 XI	2013 X	2013 XI
Мөнгөний нийлүүлэлт M2	**7 033.2**	**8 715.9**	**9 108.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	15.0	22.2	29.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.4	2.8	4.5
Нийт хадгаламж	**4 597.1**	**5 681.4**	**6 049.6**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	20.5	21.9	31.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.4	6.7	6.5
Төгрөгийн хадгаламж	**3 164.7**	**4 362.4**	**4 639.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	12.6	37.4	46.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.3	6.8	6.3
Валютын хадгаламж	**1 432.4**	**1 319.0**	**1 410.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	42.5	- 11.3	- 1.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 3.7	6.5	6.9

Зураг II.8

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)

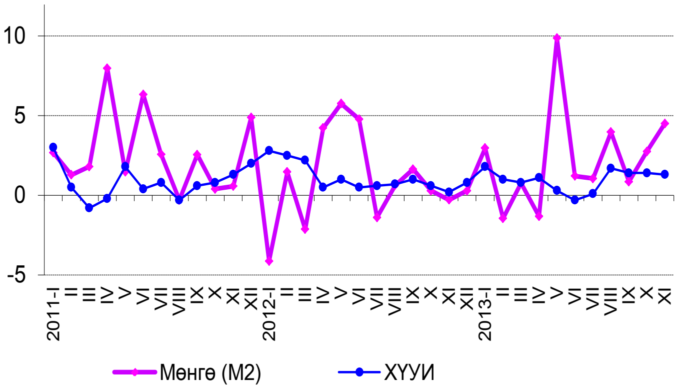

харилцахын эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 1.0 пункт, төгрөгийн хадгаламжийнх 0.8 пункт, гадаад валютын хадгаламжийнх 0.4 пунктээр өсч, төгрөгийн харилцахынх 1.7 пункт, банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.5 пунктээр буурчээ.

Бага мөнгө 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 1826.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 112.2 тэрбум төг буюу 5.8 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 268.9 тэрбум төг буюу 17.3 хувиар өсчээ.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 6049.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 368.2 тэрбум төг буюу 6.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1452.5 тэрбум төг буюу 31.6 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 4639.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 276.7 тэрбум төг буюу 6.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1474.4 тэрбум төг буюу 46.6 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 1410.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 91.5 тэрбум төг буюу 6.9 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 21.9 тэрбум төг буюу 1.5 хувиар буурчээ (Хүснэгт II.3).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 803.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 20.9 тэрбум төг буюу 2.5 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 81.8 тэрбум төг буюу 11.3 хувиар өсчээ.

Нөөц мөнгө (М0) 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 2823.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 179.5 тэрбум төгрөгөөр өсчээ. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 200.3 тэрбум төг буюу 11.0 хувиар өсч, 2021.6 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

Банкуудын нийт актив 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 17.1 их наяд төг болж, өмнөх сарынхаас 698.6 тэрбум төг буюу 4.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.2 их наяд төг буюу 72.6 хувиар өслөө.

Эх үүсвэр: Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень*

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 10822.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 333.6 тэрбум төг буюу 3.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3954.6 тэрбум төг буюу 57.6 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.4).

Зураг II.9

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 11 дүгээр сарын эцсийн байдлаар

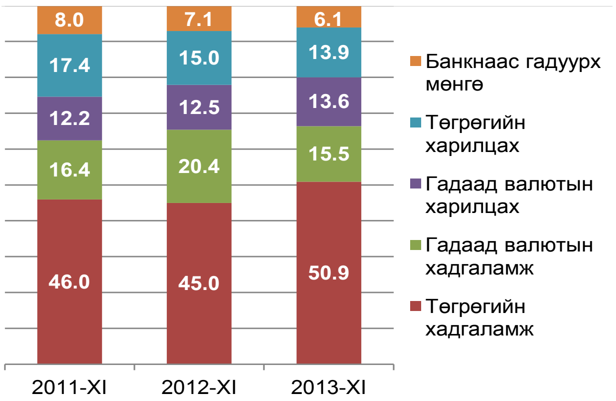

Зураг II.10

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), бага мөнгө (М1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)

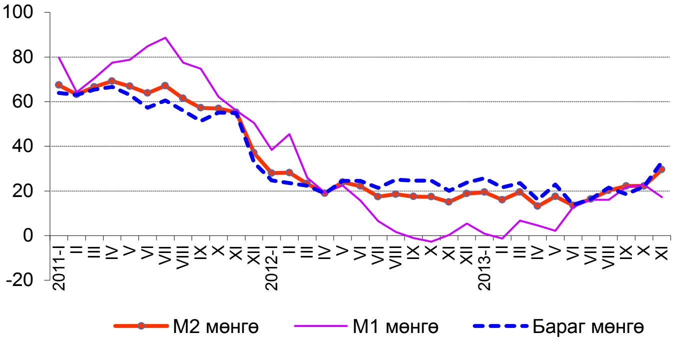

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст нийт зээлийн 5866.7 тэрбум төг буюу 54.2 хувь нь хувийн секторт, 4831.7 тэрбум төг буюу 44.7 хувь нь иргэдэд, 78.9 тэрбум төг буюу 0.7 хувь нь улсын байгууллагад, 23.6 тэрбум төг буюу 0.2 хувь нь бусад байгууллагад, 21.5 тэрбум төг буюу 0.2 хувь нь бусад санхүүгийн байгууллагад ногдож байна.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 161.1 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 8.3 тэрбум төг буюу

Хүснэгт II.4

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2012 XI	2013 X	2013 XI
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	**6 867.8**	**10 488.8**	**10 822.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	26.3	53.0	57.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	0.2	3.3	3.2
Хугацаа хэтэрсэн зээл	**147.7**	**169.4**	**161.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	106.0	27.9	9.1
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	11.5	10.4	- 4.9
Чанаргүй зээл	**298.5**	**560.5**	**572.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 13.0	83.1	91.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 2.5	4.3	2.1
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	**2.2**	**1.6**	**1.5**
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	**4.3**	**5.3**	**5.3**

4.9 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.4 тэрбум төг буюу 9.1 хувиар өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 1.5 хувийг эзэлж байна (Хүснэгт II.4).

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 572.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 12.0 тэрбум төг буюу 2.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 274.0 тэрбум төг буюу 91.8 хувиар өссөн байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 5.3 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.0 пунктээр өсчээ (Хүснэгт II.4).

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2013 оны 10 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.08 пунктээр өсч, жилийн хүү 18.8 хувь болжээ. Валютын зээлийн жигнэсэн дундаж хүү өмнөх сарынхаас 0.08 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.38 пунктээр буурч, жилийн хүү 12.0 хувь боллоо (Зураг II.12).

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 243.6 сая ам.долл, өмнөх оны мөн үеийнхээс 980.1 сая ам.доллараар буурч, 1246.3 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 10.2 долоо хоног буюу 2.6 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.13).

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаагаар 2013 оны эхний 11 сард 95.3 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 64.5 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс үнэт цаасны гүйлгээ 48.6 тэрбум төг буюу 33.8 хувь, арилжигдсан үнэт цаасны тоо 67.8 сая ш буюу 51.3 хувиар буурчээ.

Үнэт цаасны арилжаа 2013 оны 11 дүгээр сард 20 өдөр явагдаж, 26.6 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 5.1 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 22.1 тэрбум төг буюу 45.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 26.2 тэрбум төгрөгөөр өсчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 11.4 сая ш буюу 69.0 хувиар буурч, харин өмнөх оны мөн үеийнхээс 4326.6 мян.ш буюу 6.5 дахин өсчээ.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2013 оны 11 дүгээр сард 14695.9 болж, өмнөх сарынхаас 623.5 нэгжээр өсчээ (Зураг II.14). Хөрөнгийн зах

Зураг II.11

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

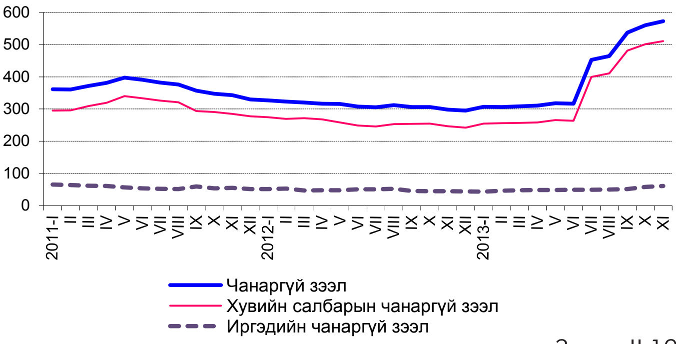

Зураг II.12

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар

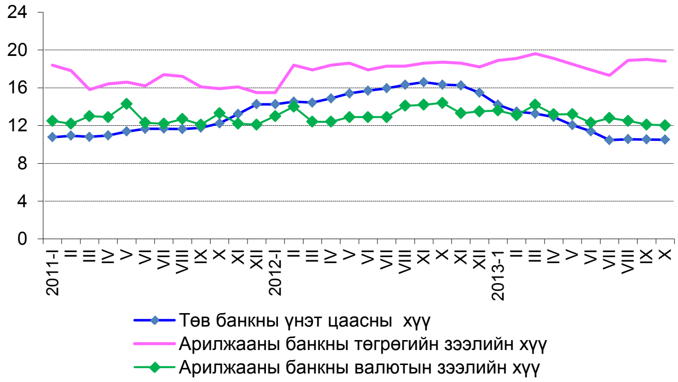

Зураг II.13

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл

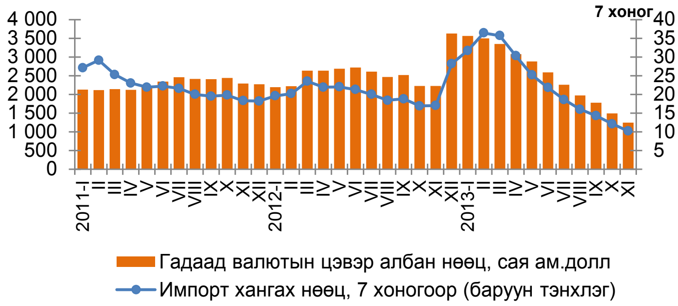

зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2013 оны 11 дүгээр сард 1556.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 15.4 тэрбум төг

Зураг II.14

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар

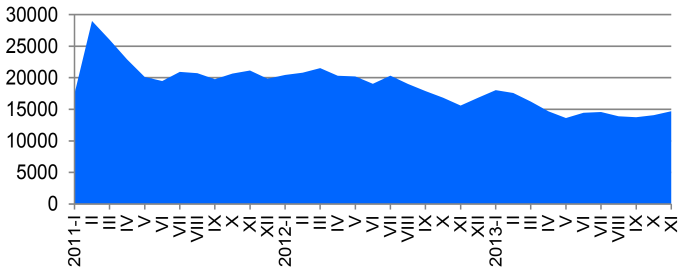

буюу 1.0 хувиар өсчээ (Зураг II.15).

“Багануур” хувьцаат компаний 4423.3 мян.ш хувьцаа 2013 оны 11 дүгээр сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхтэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

Хүснэгт II.5

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2012 XI	2013 X	2013 XI
Ам. доллар	**1 396.4**	**1 687.6**	**1 733.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	5.5	21.7	24.1
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	0.7	1.5	2.7
Евро	**1 793.2**	**2 302.4**	**2 339.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	0.0	28.0	30.4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.3	3.8	1.6
Юань	**224.0**	**276.5**	**284.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	7.6	24.9	27.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.2	1.8	2.9
Рубль	**44.5**	**52.6**	**52.9**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	3.8	18.0	19.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.2	3.2	0.6

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 11 дүгээр сард 1733.5 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 337.1 төг буюу 24.1 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.5 хувь, 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 2.7 хувиар сударчээ (Зураг II.13).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 11 дүгээр сард 2339.1 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 545.9 төг буюу 30.4 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 3.8 хувь, 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.6 хувиар суларсан байна (Зураг II.14).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 11 дүгээр сард 284.5 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 60.5 төг буюу 27.0 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.8 хувь, 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 2.9 хувиар суларсан байна (Зураг II.15).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 11 дүгээр сард 52.9 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.4 төг буюу 19.0 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 3.2 хувь, 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувиар суларсан байна (Зураг II.16).

Зураг II.15

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг

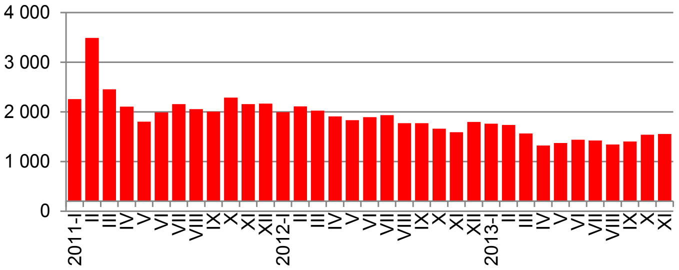

Зураг II.16

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

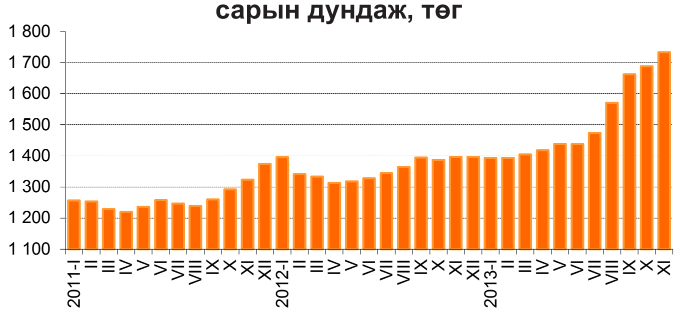

Зураг II.17

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

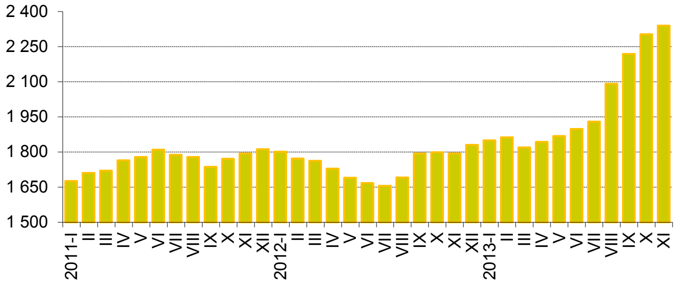

Зураг II.18

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

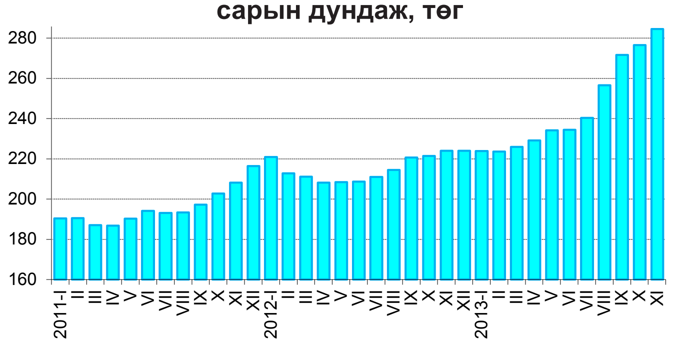

Зураг II.19

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

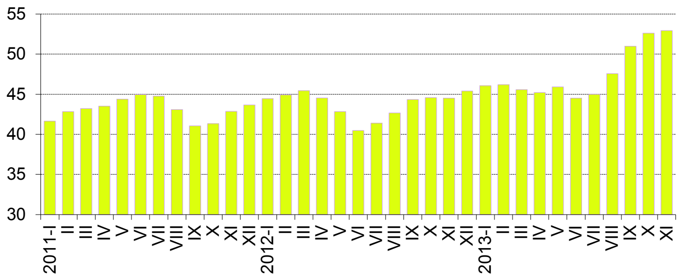

II.3. Улсын нэгдсэн төсөв

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 11 сард 4961.1 тэрбум төг, зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 5127.6 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 166.4 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдал 539.2 тэрбум төгрөгөөр буурахад орлогын өсөлт, зарлагын өсөлтөөс 12.8 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлжээ. (Зураг II.20)

Улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 2013 оны эхний 11 сард 4959.9 тэрбум төг, урсгал зардал 3910.5 тэрбум төг болж тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 1049.4 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарав. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 675.4 тэрбум төг, урсгал зардал 81.6 тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Зураг II.20

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, зарлага, тэнцэл, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, тэрбум төг

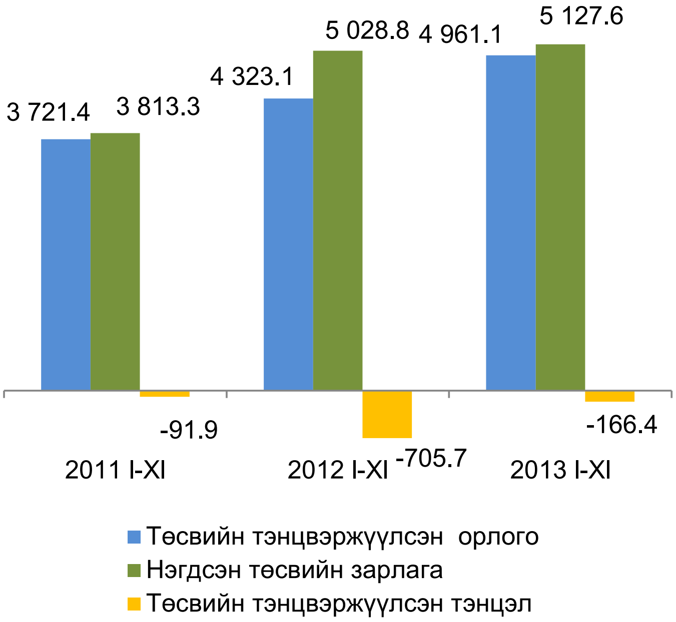

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны 10 дугаар сард 522.1 тэрбум төг байсан бол 11 дүгээр сард 502.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 19.7 тэрбум төг буюу 3.8 хувиар буурчээ. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны 10 дугаар сард 574.2 тэрбум төг байсан бол 11 дүгээр сард 485.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 88.4 тэрбум төг буюу 15.4 хувиар буурсан байна. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 2013 оны 10 дугаар сард 52.1 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай байсан бол 11 дүгээр сард 16.6 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 11 сард 4961.1 тэрбум төг, тогтворжуулалтын санд 42.1 тэрбум төг нийтдээ 5003.2 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 654.6 тэрбум төг буюу 15.1 хувиар өссөн байна.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 555.3 тэрбум төг буюу 14.5 хувиар нэмэгдэхэд бусад татварын орлого 55.5 тэрбум төг буюу 8.3 хувиар буурсан хэдий ч дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 232.9 тэрбум төг буюу 15.9 хувь, орлогын албан татварын орлого 172.8 тэрбум төг буюу 22.3 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 149.3 тэрбум төг буюу 24.6 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 120.1 тэрбум төг буюу 26.8 хувиар нэмэгдэхэд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 25.7 тэрбум төг буюу 67.3 хувиар буурсан хэдий ч газрын тосны орлого 66.0 тэрбум төг буюу 77.4 хувь, хүү, торгуулийн орлого 54.3 тэрбум төг буюу 95.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 87.8 хувийг татварын орлого, 11.4 хувийг татварын бус орлого, 0.8 хувийг тогтворжуулалтын сангийн орлого эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тусламжийн орлогын эзлэх хувь 0.6 пункт, татварын орлогынх 0.4 пункт, хөрөнгийн орлогынх 0.3 пунктээр буурч, татварын бус орлогынх 1.0 пункт, тогтворжуулалтын сангын орлогынх 0.3 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 11 сард 5127.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 98.8 тэрбум төг буюу 2.0 хувиар нэмэгдсэн нь татаас ба шилжүүлгийн зардал 261.6 тэрбум төг буюу 13.6 хувь, хөрөнгийн зардал 70.9 тэрбум төг буюу 6.1 хувиар буурсан хэдий ч бараа, үйлчилгээний зардал 282.0 тэрбум төг буюу 15.8 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн зардал 88.0 тэрбум төг буюу 3.0 дахин, зээлийн үйлчилгээний

төлбөрийн зардал 61.2 тэрбум төг буюу 55.9 хувиар өссөнөөс шалтгаалжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт дүнд урсгал зардал 76.3 хувь, хөрөнгийн зардал 21.1 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 2.6 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс хөрөнгийн зардлын эзлэх хувь 1.8 пунктээр буурч, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийнх 1.7 пункт, урсгал зардлынх 0.1 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Хөрөнгийн зардал

Хөрөнгийн зардалд 2013 оны эхний 11 сард 1084.5 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 70.9 тэрбум төг буюу 6.1 хувиар буурчээ. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гадаад эх үүсвэрээс зарцуулсан хөрөнгийн зардал 180.1 тэрбум төг буюу 4.3 дахин өсч, дотоодын эх үүсвэрээс зарцуулсан хөрөнгийн зардал 250.9 тэрбум төг буюу 22.8 хувиар буурснаас шалтгаалсан байна.

II.4. Төлбөрийн тэнцэл

Төлбөрийн тэнцэл 2013 оны 3 дугаар улиралд 399.5 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 162.6 сая ам.долл буюу 68.6 хувиар нэмэгджээ.

Урсгал данс

Төлбөрийн тэнцлийн урсгал данс 2013 оны 3 дугаар улиралд 870.8 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 319.6 сая ам.долл буюу 26.8 хувиар буурлаа. Үүнд бараа, үйлчилгээний тэнцлийн алдагдал 688.5 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 297.3 сая ам.долл буюу 30.2 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

Барааны орлого 2013 оны 3 дугаар улиралд 1074.1 сая ам.долл, зарлага 1560.0 сая ам.долл болж, тэнцэл 485.9 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 270.9 сая ам.долл буюу 35.8 хувиар буурсан байна /Зураг 9.1/. Үүнд барааны импорт 1559.6 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 155.7 сая ам.долл буюу 9.1 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Орлогын дансны алдагдал 229.1 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 20.5 сая ам.долл буюу 8.2 хувиар буурсан байна.

Урсгал шилжүүлэг 46.8 сая ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.8 сая ам.долл буюу 4.0 хувиар нэмэгджээ.

Зураг II.21

Бараа, үйлчилгээний орлого, зарлага, жил бүрийн 3 дугаар улирлын байдлаар, сая ам.доллараар

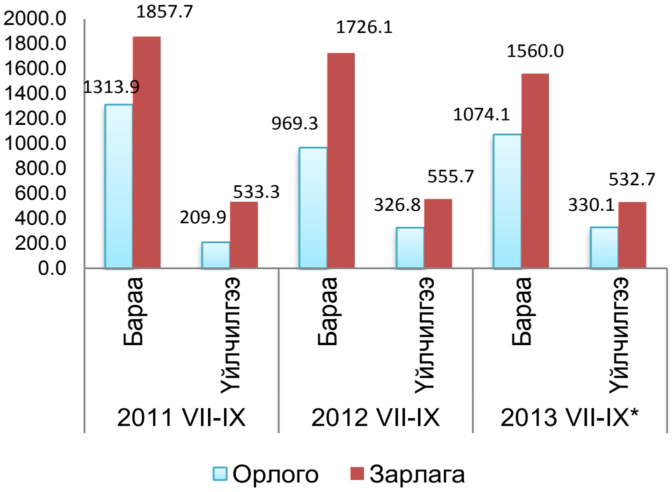

** Урьдчилсан гүйцэтгэл*

Хөрөнгө, санхүүгийн данс

Хөрөнгө, санхүүгийн дансны ашиг 2013 оны 3 дугаар улиралд 515.6 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 348.2 сая ам.долл буюу 40.3 хувиар буурсан байна.

Шууд хөрөнгө оруулалт нийт дүнгээрээ 2013 оны 3 дугаар улиралд 477.7 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 820.8 сая ам.долл буюу 63.2 хувиар буурчээ. Үүнд Монголд оруулсан хөрөнгө оруулалт 488.3 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 832.4 сая ам.долл буюу 63.0 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

II.5 Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2013 оны эхний 11 сард дэлхийн 132 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 9716.4 сая ам.долл, үүнээс экспорт 3861.2 сая ам.долл, импорт 5855.3 сая ам.долл болж (Зураг II.22), өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 582.5 сая ам.долл буюу 5.7 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 413.8 сая ам.долл буюу 6.6 хувь, экспортын хэмжээ 168.7 сая ам.долл буюу 4.2 хувиар буурчээ.

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2013 оны 11 дүгээр сард 895.3 сая ам.долл, үүнээс экспорт 381.0 сая ам.долл, импорт 514.3 сая ам.долл болж, нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 2012 оны 11 дүгээр сарынхтай ижил түвшинд байгаа бол экспортын хэмжээ 15.8 сая ам.долл буюу 4.3 хувиар өсч, импортын хэмжээ 15.5 сая ам.долл буюу 2.9 хувиар буурчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 11 сард 2.0 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 245.1 сая ам.долл буюу 10.9 хувиар буурлаа.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны 11 дүгээр сард 164.6 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2013 оны 11 дүгээр сард 133.3 сая ам.долл болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 31.3 сая ам.долл буюу 19.0 хувиар буурсан байна.

Өмнөх оны эхний 11 сард гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 53.6 хувь нь БНХАУ-д, 17.1 хувь нь ОХУ-д, 29.3 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2013 оны эхний 11 сард нийт бараа эргэлтийн 51.6 хувь нь БНХАУ, 15.2 хувь нь ОХУ, 33.2 хувь нь бусад улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс БНХАУ-тай хийсэн худалдааны эзлэх хувь 2.0 пункт, ОХУ-ынх 1.9 пунктээр буурч, бусад улсынх 3.9 пунктээр өсчээ.

Зураг II.22

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, сая ам.долл

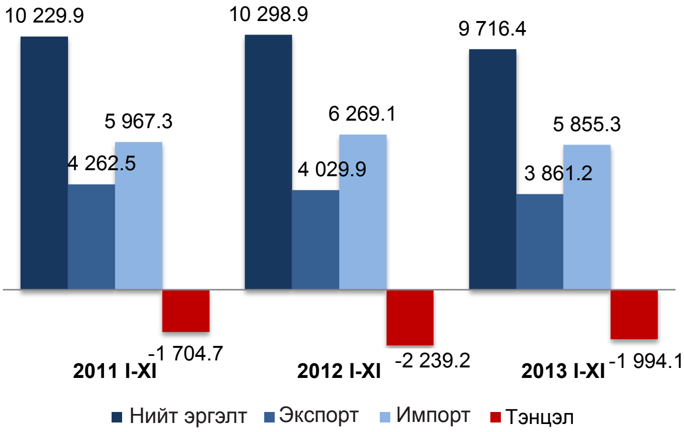

Зураг II.23

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2013 оны эхний 11 сарын байдлаар

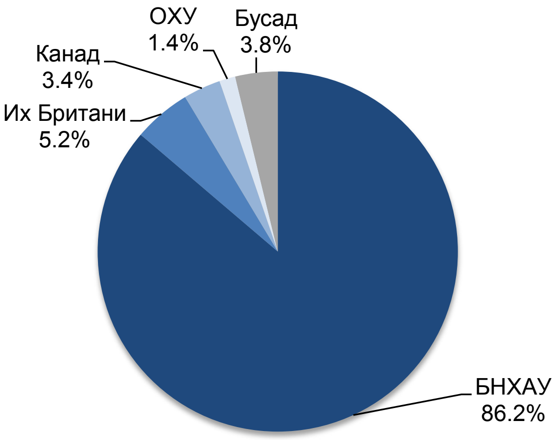

Экспорт

Манай улс 2013 оны эхний 11 сард нийт 57 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 86.2 хувь, Их Британи улсад 5.2 хувь, Канад улсад 3.4 хувь, ОХУ-д 1.4 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 96.2 хувийг эзэлж байна (Зураг II.23).

Экспортын 96.8 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, нэхмэл бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл эзэлж байна (Хүснэгт II.6).

Экспортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.2 хувиар буурахад экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 467.0 сая ам.доллараар буурсан нь нөлөөлсөн байна.

Нүүрсний экспорт нийт экспортын 26.1 хувийг, зэсийн баяжмал 22.0 хувийг, төмрийн хүдэр 15.3 хувийг, боловсруулаагүй газрын тос 11.6 хувийг, боловсруулаагүй буюу хагас

Хүснэгт II.6

Экспортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, хувиар, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

	2011 I-XI	2012 I-XI	2013 I-XI
Эрдэс бүтээгдэхүүн	88.8	89.3	81.1
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	2.5	2.5	7.9
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	5.4	5.7	7.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	1.1	0.6	0.8
Бусад	2.2	1.9	3.2

боловсруулсан алт 7.9 хувийг, бохир ноолуур 4.8 хувийг, цайрын хүдэр, баяжмал 2.8 хувийг, жоншны хүдэр, баяжмал 2.0 хувийг, бусад бүтээгдэхүүн 7.5 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтны эзлэх хувь 5.4 пункт, боловсруулаагүй газрын тос 4.0 пункт, төмрийн хүдрийнх 3.6 пункт, зэсийн баяжмалынх 2.9 пункт, бохир ноолуурынх 1.2 пунктээр өсч, харин нүүрсний эзлэх хувь 17.6 пункт, жоншны хүдэр, баяжмалынх 0.4 пункт, цайрын хүдэр, баяжмалынх 0.1 пунктээр буурчээ.

Импорт

Манай улс 2013 оны эхний 11 сард нийт 131 оронтой импортын худалдаа хийсний 28.8 хувийг БНХАУ-тай, 24.3 хувийг ОХУ-тай, 8.3 хувийг АНУ-тай, 8.2 хувийг БНСУ-тай, 7.2 хувийг Япон улстай, 3.8 хувийг ХБНГУ-тай, 2.5 хувийг Беларусь улстай хийсэн нь нийт дүнгийн 83.1 хувийг эзэлж байна (Зураг II.24). Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад БНСУ-ынх 1.2 пункт, Белорусь улсынх 0.7 пункт, БНХАУ-ынх 0.4 пункт, АНУ болон ХБНГУ-ынх тус бүр 0.2 пунктээр өсч, ОХУ-ынх 2.6 пункт, Япон улсынх 0.3 пунктээр буурчээ.

Импортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.6 хувиар буурахад машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийн импорт 262.0 сая ам.долл, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийнх 254.8 сая ам.доллараар буурсан нь голлон нөлөөлөв.

Нийт импортод эрдэс бүтээгдэхүүн 26.6 хувь, машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг 21.9 хувь, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги 16.4 хувь, үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн 9.0 хувь, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн 6.5 хувийг эзэлж, 19.6 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.25).

Өмнөх оны мөн үеийнхээс 2013 оны эхний 11 сард импортолсон цахилгаан эрчим хүчний биет хэмжээ 694.6 сая квт.ц, үнийн дүн 72.4 сая ам.доллараар өсч, харин суудлын автомашины биет хэмжээ 521 ширхэг, үнийн дүн нь 51.5 сая ам.долл, автобензиний биет хэмжээ 15.8 мян.т, үнийн дүн 37.3 сая ам.долл,

Хүснэгт II.7

Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.т

	2011 I-XI	2012 I-XI	2013 I-XI
Нүүрс	18 467.4	18 868.2	16 103.7
Зэсийн баяжмал	524.9	527.2	586.0
Төмрийн хүдэр	5 085.6	5 743.3	5 986.8
Боловсруулаагүй газрын тос (мян.баррел)	2 265.7	3 230.7	4 532.1
Цайрын хүдэр, баяжмал	110.5	125.9	121.3
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт (т)	3.2	2.3	7.4

Зураг II.24

Импортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2013 оны эхний 11 сарын байдлаар

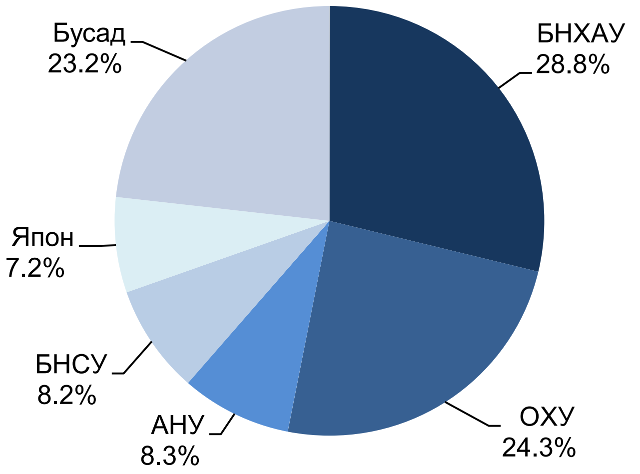

Зураг II.25

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, хувиар жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

гурилын биет хэмжээ 30.4 мян.т, үнийн дүн 7.7 сая ам.доллараар буурчээ (Зураг IX.5).

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2013 оны эхний 11 сард 1081.3 мян.т буюу 1.3 тэрбум ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 21.5 хувийг эзэлж, биет хэмжээ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 25.0 мян.т буюу 2.4 хувиар өссөн байна.

Импортолсон барааны 92.8 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 5.5 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 1.3 хувийг тусламжийн бараа, 0.2 хувийг гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа, 0.2 хувийг бусад бараа эзэлж байна.

Зураг II.26

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.ам.долл

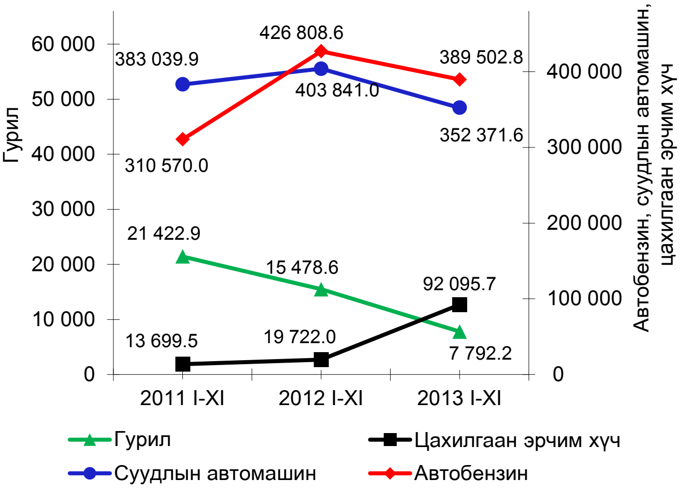

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

III.1 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний 11 сард 2307.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 254.6 тэрбум төг буюу 12.4 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын нүүрс, газрын тос, зэсийн баяжмал, алт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.9 - 53.2 хувиар, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын бялуу, дарс, амтат ус ундаа, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, металл цувимал, самнасан ноолуур, нарийн боов, нэхий дээл, вакуум цонх, хаалга, хэвлэмэл хуванцар карт зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.1 хувиас 8.5 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын молибдений баяжмал, цайрын баяжмал, төмрийн хүдэр, хайлуур жоншны баяжмал зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 4.5 - 53.3 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын талх, шар айраг, архи, тамхи, металл бэлдэц, цемент, зүсмэл материал, шавардлагын зуурмаг зэрэг бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.4 - 99.3 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл оны үнээр, 2013 оны эхний 11 сард 6459.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1259.4 тэрбум төг буюу 24.2 хувиар, үүнээс уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 880.1 тэрбум төг буюу 25.0 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 322.3 тэрбум төг буюу 25.3 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим

Зураг III.1

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар, 2005=100%

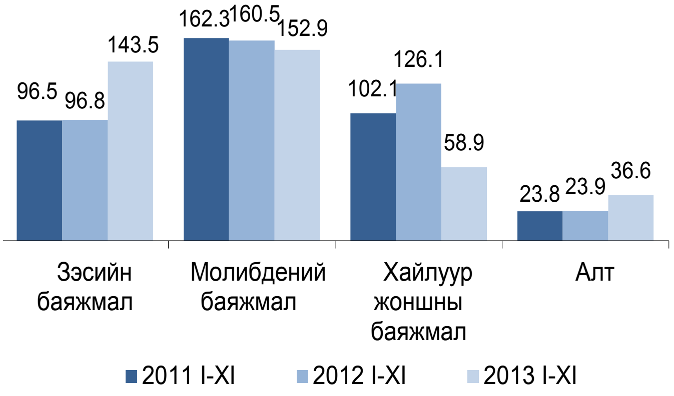

Зураг III.2

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар, 2005=100%

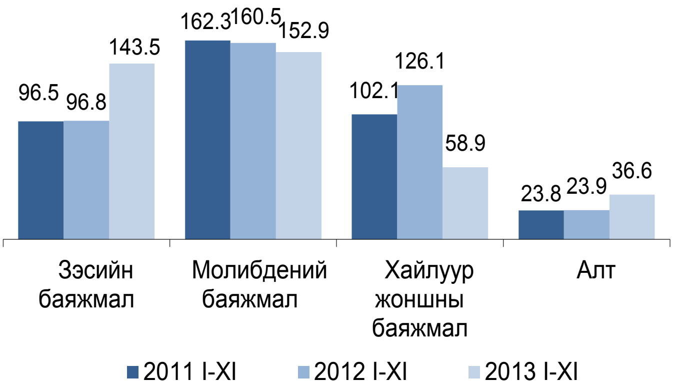

хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 57.0 тэрбум төг буюу 14.0 хувиар өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр, 2013 оны эхний 11 сард 5752.5 тэрбум төг болж, 3379.6 тэрбум төг буюу 58.7 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ (Хавсралт 12).

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүний 59.2 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 32.7 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрт, 8.1 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг III.3). Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2013 оны эхний 11 сард 3401.4 тэрбум төг болж, 2682.8 тэрбум төг буюу 78.9 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 1888.3 тэрбум төг болж, 696.8 тэрбум төг буюу 36.9 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2013 оны эхний 11 сарын байдлаар 32.7 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.3 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 8.1 хувь болж 0.8 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 59.2 хувь болж 1.1 пунктээр буурлаа (Зураг III.3).

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2013 оны 11 дүгээр сарын эцэст 69642 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8469 хүн буюу 13.8 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 5791 хүн буюу 29.2 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 2441 хүн буюу 9.0 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 237 хүн буюу 1.7 хувиар өссөн байна.

Зураг III.3

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, хувиар

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2013 оны эхний 11 сард 36432.6 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 788.9 мян.төг буюу 2.2 хувиар өсчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1308.4 мян. төг буюу 2.1 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 536.9 мян.төг буюу 3.5 хувиар өсч, харин боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 1806.1 мян.төг буюу 6.9 хувиар буурлаа.

III.2 Тээвэр

Төмөр замын тээврээр 2013 оны эхний 11 сард 19165.7 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 3493.5 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 460.5 мян.т буюу 2.5 хувиар өсч, зорчигчдын тоо 213.5 мян.хүн буюу 5.8 хувиар буурчээ (Зураг III.4.а, III.4.б).

Зураг III.4а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.хүн

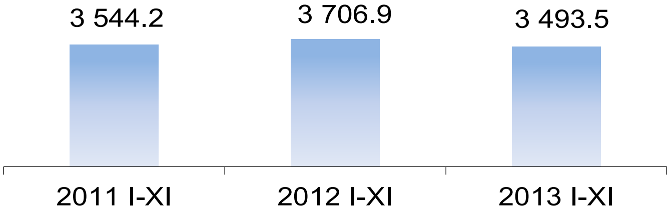

Зураг III.4б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.хүн

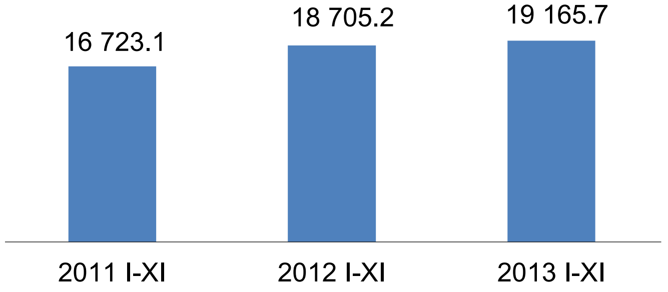

Өмнөх оны мөн үеийнхээс төмөр замаар тээсэн нийт ачааны хэмжээ өсөхөд экспортод гаргасан ачааны хэмжээ 502.4 мян.т буюу 8.3 хувиар буурсан хэдий ч дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 771.1 мян.т буюу 8.6 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа 2013 оны 11 дүгээр сард 1768.2 мян.т болж, өмнөх сарынхаас 133.4 мян.т буюу 7.0 хувь буурч, тээврийн орлого 37.5 тэрбум төг болж, 803.7 сая төг буюу 2.2 хувь, зорчигчдын тоо 303.1 мян.хүн болж, 11.6 мян.хүн буюу 4.0 хувиар өссөн бол өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 11.5 мян.т буюу 0.7 хувь, тээврийн орлого 2.3 тэрбум төг буюу 6.5 хувиар өсч, харин зорчигчдын тоо 35.5 мян.хүн буюу 10.5 хувиар буурчээ (Зураг III.5.а, III.5.б).

Төмөр замын нийт ачаа тээвэрлэлтэд 2013 оны эхний 11 сард дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 50.8 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 пунктээр нэмэгдэхэд дотоодод тээвэрлэсэн нүүрс 573.8 мян.т буюу 10.8 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 11 сард 387.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.3 тэрбум төг буюу 0.9 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.1).

Зураг III.5а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн 11 дүгээр сарын байдлаар, мян.хүн

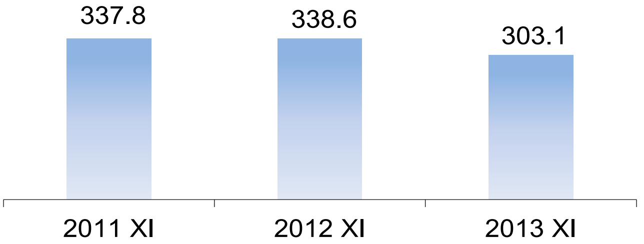

Зураг III.5б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн 11 дүгээр сарын байдлаар, мян.т

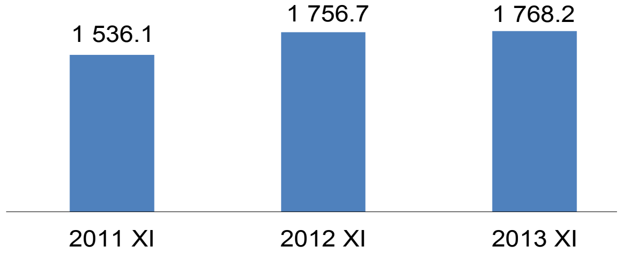

Хүснэгт-III.1

Төмөр замын тээврийн орлого, тээсэн ачаа болон зорчигчдын тоо, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигч тээвэрлэлт, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2011 I	24 937.1	293.0	1 345.0
II	21 280.4	279.7	1 244.0
III	27 989.6	281.1	1 436.8
IV	32 225.5	301.1	1 494.0
V	33 386.3	324.6	1 489.1
VI	34 575.4	341.6	1 515.9
VII	39 427.6	363.3	1 630.2
VIII	40 291.6	385.8	1 615.2
IX	34 229.6	305.0	1 698.7
X	35 385.1	331.3	1 718.0
XI	28 916.8	337.8	1 536.1
2011 I-XI	352 644.9	3 544.2	16 723.1
2012 I	36 061.9	297.1	1 715.7
II	31 891.7	320.7	1 604.6
III	32 669.4	298.2	1 630.6
IV	34 807.8	348.4	1 666.7
V	36 822.2	335.3	1 769.5
VI	34 443.5	360.0	1 505.1
VII	37 401.1	388.9	1 695.8
VIII	35 900.7	391.9	1 701.7
IX	33 314.9	304.4	1 796.1
X	35 931.9	323.3	1 862.8
XI	35 193.2	338.6	1 756.7
2012 I-XI	384 438.3	3 706.9	18 705.2
2013 I	31 880.0	315.8	1 664.2
II	21 200.2	293.7	1 321.0
III	34 448.8	280.3	1 616.6
IV	35 996.2	323.4	1 741.3
V	37 866.0	321.5	1 870.6
VI	40 013.2	352.3	1 852.6
VII	39 645.4	360.3	1 774.7
VIII	37 667.4	372.8	1 850.2
IX	34 816.1	278.8	1 804.6
X	36 689.7	291.5	1 901.7
XI	37 493.4	303.1	1 768.2
2013 I-XI	387 716.4	3 493.5	19 165.7
2013 I-XI / 2012 I-XI %	100.9	94.2	102.5
2013 XI / 2012 XI %	106.5	89.5	100.7
2013 XI / 2013 X %	102.2	104.0	93.0

Агаарын тээврээр 2013 оны эхний 11 сард 3788.4 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 712.2 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 111.4 т буюу 3.0 хувиар өсч, зорчигчдын тоо 1.4 мян.хүн буюу 0.2 хувиар буурчээ (Зураг III.6.а, III.6.б).

Зураг III.6а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, мян.хүн

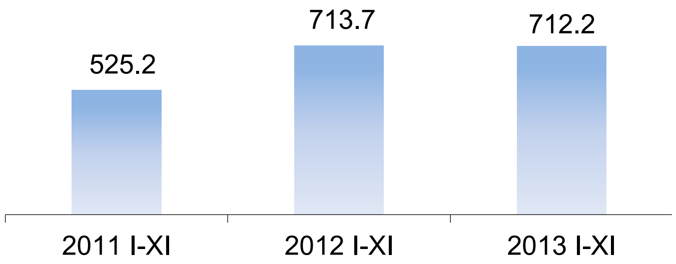

Зураг III.6б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, т

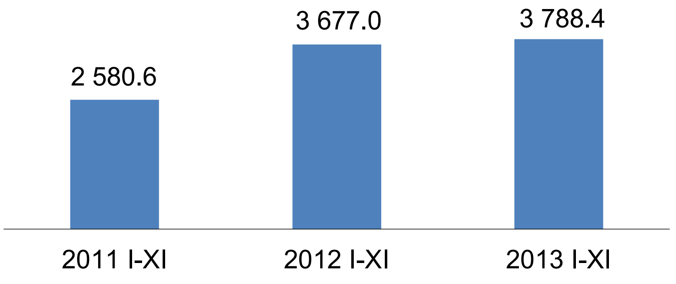

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа 2013 оны 11 дүгээр сард 309.8 т болж, өмнөх сарынхаас 52.8 т буюу 14.6 хувь, зорчигчдын тоо 53.5 мян. хүн болж, 6.0 мян.хүн буюу 10.1 хувиар буурч, орлого 25.4 тэрбум төг болж, 5.6 тэрбум төг буюу 28.3 хувиар өссөн бол өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 18.3 т буюу 6.3 хувь, орлого 10.7 тэрбум төг буюу 72.3 хувиар өсч, харин зорчигчдын тоо 5.2 мян.хүн буюу 8.9 хувиар буурсан байна (Зураг III.7.а, III.7.б).

Дотоодод зорчсон зорчигчдын тоо 2013 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 мян.хүн буюу 0.3 хувиар өсч, харин олон улсад зорчсон зорчигчдын тоо 2.3 мян.хүн буюу 0.6 хувиар буурчээ.

Зураг III.7а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 11 дүгээр сарын байдлаар, мян.хүн

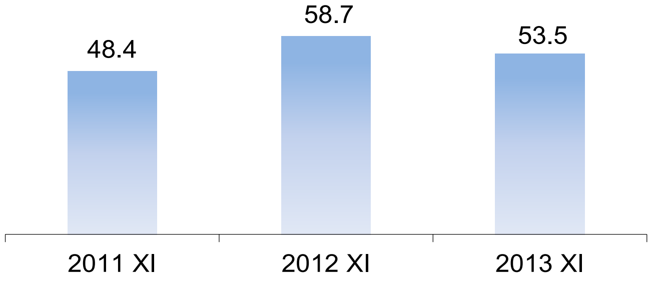

Зураг III.7б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 11 дүгээр сарын байдлаар, т

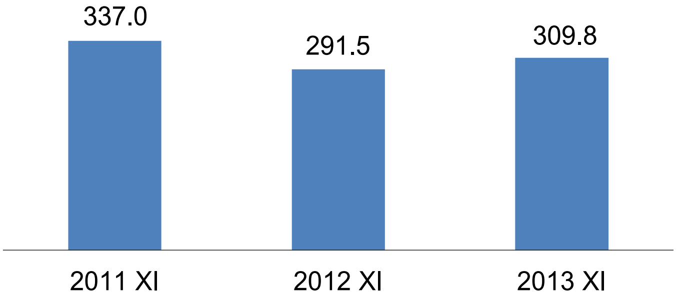

Агаарын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 11 сард 218.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 32.2 тэрбум төг буюу 17.3 хувиар нэмэгдэв (Хүснэгт III.2).

Хүснэгт-III.2

Агаарын тээврийн орлого, тээсэн ачаа болон зорчигчдын тоо, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигч тээвэрлэлт, мян.хүн	Тээсэн ачаа, т
2011 I	9 021.4	36.5	128.6
II	9 021.2	29.2	123.5
III	8 204.8	35.0	152.1
IV	9 825.9	37.3	153.1
V	10 220.4	41.5	142.8
VI	16 462.4	54.8	259.1
VII	21 130.2	71.4	319.4
VIII	25 242.6	73.3	347.5
IX	15 157.0	51.1	275.7
X	13 527.6	46.9	341.9
XI	13 622.2	48.4	337.0
2011 I-XI	151 435.7	525.2	2 580.6
2012 I	14 207.7	46.2	302.3
II	12 655.0	47.8	257.8
III	14 175.8	53.3	315.2
IV	13 697.7	52.3	304.5
V	15 125.9	56.7	303.8
VI	18 538.7	64.9	392.6
VII	22 696.6	82.1	387.0
VIII	28 016.9	118.0	426.0
IX	19 944.3	69.7	372.2
X	12 399.8	63.9	324.1
XI	14 757.6	58.7	291.5
2012 I-XI	186 215.9	713.7	3 677.0
2013 I	17 385.6	59.2	290.6
II	12 911.4	48.8	236.6
III	15 310.2	56.2	322.5
IV	13 834.7	53.0	302.0
V	16 194.6	57.2	342.5
VI	20 942.5	71.7	422.7
VII	28 847.7	92.9	416.0
VIII	28 641.5	97.6	402.9
IX	19 151.7	62.6	380.1
X	19 810.1	59.5	362.6
XI	25 421.7	53.5	309.8
2013 I-XI	218 451.8	712.2	3 788.4
2013 I-XI / 2012 I-XI %	117.3	99.8	103.0
2013 XI / 2012 XI %	172.3	91.1	106.3
2013 XI / 2013 X %	128.3	89.9	85.4

IV.Бусад

Цаг уур, агаарын бохирдол

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2013 оны 11 дүгээр сард Увс аймгийн Малчин суманд орж 15.1 мм-т хүрчээ. Энэ оны 11 дүгээр сард Баянхонгор аймгийн Шинэжинст суманд хамгийн их температур 14.5 хэм, Завхан аймгийн Цэцэн-Уул суманд хамгийн бага температур -32.4 хэм байлаа. Салхины хамгийн их хурд Өмнөговь аймгийн Гурвантэс суманд 28 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2013 оны 11 дүгээр сард олон жилийн дунджаас 2.7 хэм, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.2 хэмээр дулаан байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2013 оны 11 дүгээр сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн замын орчимд 27 удаа, 13-р хороолол орчимд 26 удаа, 32-ын тойрог орчимд 24 удаа, Хархорин захын орчимд 17 удаа, 1-р хороолол орчимд 8 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 5 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 18 удаа, 13-р хороолол орчимд 14 удаа, Офицеруудын ордон орчимд 11 удаа, 1-р хороолол орчимд 9 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 6 удаа, нүүрстөрөгчийн дутуу исэл буюу угаарын хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 1 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 29 удаа, 32-ын тойрог орчимд 26 удаа, 13-р хороолол орчимд 25 удаа, Хархорин захын орчимд 24 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 23 удаа, 13-р хороолол орчимд 19 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан байна.

Зураг IV.1

Улаанбаатар хотын 32-ын тойрог орчмын агаар дахь азотын давхар ислийн дундаж агууламж, сараар, (мг/м3)

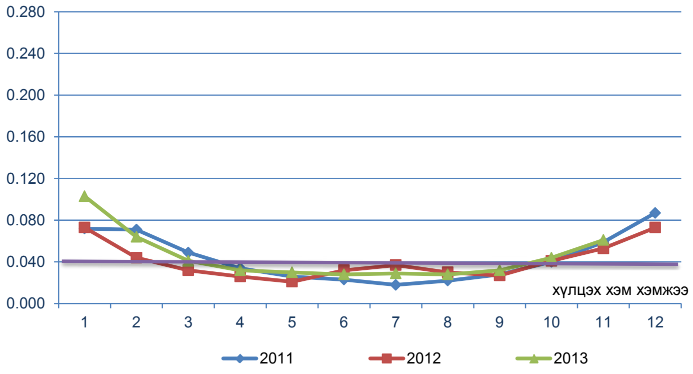

Зураг IV.2

Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн замын орчмын агаар дахь азотын давхар ислийн дундаж агууламж, сараар, (мг/м3)

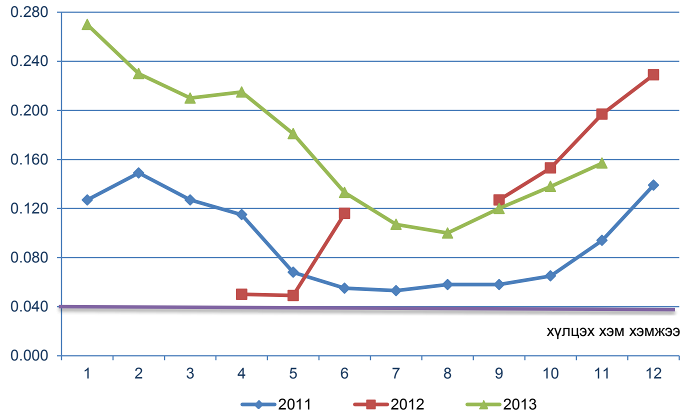

Тайлбар: 2012 оны 1-3, 7-8 саруудад хэмжилт хийгдээгүй.

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2013 оны эхний 11 сард 4260 удаа гарсны улмаас 201 хүн амь насаа алдаж, 235.3 мян.толгой мал, тэжээвэр амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 11 сард объектын түймэр 3602 удаа, ой, хээрийн түймэр 196 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 120 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 79 удаа, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдэл 52 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 45 удаа, хүчтэй салхи, шуурга 37 удаа, аянгын аюулт үзэгдэл 27 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага 26 удаа, хүн, малын халдварт боом өвчин 17 удаа, үйлдвэрлэлийн осол 17 удаа бүртгэгджээ.

Энэ оны эхний 11 сард объектын түймрийн улмаас 10.3 тэрбум төг, ой, хээрийн түймрийн улмаас 6.3 тэрбум төг, аадар бороо, үерийн аюулт үзэгдлийн улмаас 3.1 тэрбум төг, хүчтэй салхи, шуурганы аюулт үзэгдлийн улмаас 700.4 сая төг, шүлхий өвчний улмаас 595.5 сая төг, аянгын аюулт үзэгдлийн улмаас 125.8 сая төг, мал, амьтны халдварт галзуу, боом, цэцэг, үхрийн хорт салст халуурал өвчний улмаас 86.8 сая төг, тэсэрч дэлбэрэх бодисын ослын улмаас 3.2 сая төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Гол нуурын усанд унасан ослоор 119 хүн, объектын түймрээр 53 хүн, аянгын аюулт үзэгдэл, үйлдвэрлэлийн ослын улмаас тус бүр 8 хүн, бичил уурхайн нурангины ослын улмаас 6 хүн, аадар бороо үерийн аюулт үзэгдлийн улмаас 3 хүн, ой, хээрийн түймэр болон хүчтэй салхи шуурганы улмаас тус бүр 2 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 484-өөр нэмэгдэв.

Хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтдын тоо 2013 оны эхний 11 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 223.0 мян.толгойгоор илүү байна (Хүснэгт IV.1).

Хүснэгт-IV.1

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар*

Үзүүлэлт	2011 I-IX	2012 I-IX	2013 I-IX	2013 I-IX / 2012 I-IX %
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	3 268	3 776	4 260	112.8
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	202	226	201	88.9
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	1 454	2 019	1 883	93.3
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, толгой	165 472	12 271	235 284	1 917.4
Объектын түймрийн тоо	2 802	3 258	3 602	110.6
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	5.0	91.9	21.2	23.0

**-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ*

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

2013 оны 12 дугаар сарын 10

Хавсралт № 1

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2011 I-XI	2012 I-XI	2013 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2013 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2013 I-XI	2011 I-XI	2012 I-XI	2013 I-XI
ДҮН	**62 726**	**40 328**	**42 880**	**125.3**	**111.1**	**112.5**	**17 591***	**20 133***	**23222***	**38 428**	**39 301**	**34 441**
Баруун бүс	**7 374**	**5 481**	**5 819**	**106.4**	**103.2**	**108.9**	**1 273**	**1 442**	**1 412**	**3 688**	**2 701**	**2 742**
БӨ	1 026	715	1 245	104.4	111.0	114.7	310	431	323	434	271	444
ГО	815	819	1 047	115.3	101.2	108.7	135	150	172	603	383	266
ЗА	2 249	1 260	976	103.4	105.5	103.6	238	322	280	810	599	796
УВ	1 073	1 004	1 084	102.7	90.4	117.4	316	285	305	1 110	570	445
ХО	2 211	1 683	1 467	106.1	113.2	100.7	274	254	332	731	878	791
Хангайн бүс	**10 081**	**11 109**	**9 111**	**120.1**	**108.5**	**110.6**	**2 249**	**2 442**	**2 730**	**7 140**	**5 275**	**5 504**
АР	2 567	1 852	979	114.0	105.4	106.5	350	392	408	887	679	669
БХ	1 308	1 604	1 433	110.6	106.7	104.5	322	314	414	1 679	1098	925
БУ	534	637	862	107.8	104.9	107.0	238	273	367	961	755	520
ОР	2 136	1 968	1 902	126.2	111.8	138.8	448	482	563	901	749	567
ӨВ	1 253	2 359	1 728	108.3	103.4	102.2	436	505	481	1 204	890	1 176
ХӨ	2 283	2 689	2 207	109.8	107.2	108.3	455	476	497	1 508	1104	1 647
Төвийн бүс	**6 996**	**6 206**	**8 326**	**118.4**	**94.5**	**114.2**	**2 785**	**3 179**	**3 494**	**5 850**	**4 577**	**4 225**
ГС	465	176	423	96.7	100.4	98.1	99	145	160	272	165	185
ДА	2 389	1 850	2 666	97.1	96.1	122.9	547	574	689	1 143	968	791
ДО	657	808	1 306	108.3	112.1	121.0	487	543	507	1 105	913	962
ДУ	656	621	729	104.4	111.7	110.8	183	189	254	541	416	334
ӨМ	620	280	822	127.6	91.1	119.3	289	335	384	930	495	465
СЭ	1 107	1 344	921	114.9	93.2	104.1	572	671	636	994	867	817
ТӨ	1 102	1 127	1 459	95.2	91.2	113.0	608	722	864	865	753	671
Зүүн бүс	**4 235**	**3 501**	**4 459**	**104.8**	**99.6**	**103.5**	**1 195**	**1 318**	**1 361**	**3 736**	**3 537**	**4 689**
ДД	1 819	1 638	2 969	113.7	93.8	108.4	385	535	682	2 013	2020	2826
СҮ	859	809	249	87.3	104.1	102.3	168	193	295	579	589	949
ХЭ	1 557	1 054	1 241	117.9	101.0	100.2	642	590	384	1 144	928	914
Улаанбаатар	**34 040**	**14 031**	**15 165**	**139.9**	**124.0**	**116.4**	**9 920.0**	11 584	14 024	18 014	23211	17281

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргүүдийг хамруулав.

Хавсралт № 2

ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ

	Хэмжих нэгж	2013 оны эхний 11 сарын байдлаар				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	26.1	ГС	30.5	ТӨ	13.2
			УБ	29.1	БУ	17.4
			ОР	28.9	СЭ	17.5
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	5.2	ХӨ, ДД	6.3	ТӨ	3.8
			ЗА, СҮ	5.9	ӨМ	4.0
			ӨВ, ДУ, УБ	5.4	ГС	4.1
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	0/00*	14	ГО	23	ДА, СЭ	8
			ХӨ	22	ДУ, ДД	11
			ЗА, АР, БХ, Х	18	ОР, ТӨ	12
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	0/000**	143	ДД	393	БӨ, ГО	49
			СҮ	178	УВ	59
			ДО	156	ОР	62
Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, нийт зарлагын харьцаа зарлага=100	%	112.5	ОР	138.8	ГС	98.1
			ДА	122.9	ХЭ	100.2
			ДО	121.0	ХО	100.7

*-промиль
**- продицмиль

Хавсралт № 3

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, ХҮНСНИЙ ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ҮНЭ, аймаг, нийслэлээр
жил бүрийн 11 дүгээр сарын байдлаар

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг											
	2013.XI / 2013.X	2013.XI / 2012.XII	I зэргийн гурил, кг			Хонины мах, кг			Үхрийн мах, кг			Цагаан будаа, кг		
			2011.XI	2012.XI	2013.XI	2011.XI	2012.XI	2013.XI	2011.XI	2012.XI	2013.XI	2011.XI	2012.XI	2013.XI
Баруун бүс														
БӨ	**102.5**	**111.9**	530	760	760	3 800	5333	5000	4 500	5167	5000	1 600	1700	2033
ГО	**100.8**	**107.8**	950	900	950	3 200	4000	5500	4 000	6000	7000	1 700	1600	2000
ЗА	**100.5**	**114.9**	900	1000	967	3 800	5500	7167	4 000	7167	8000	1 600	1667	2067
УВ	**101.0**	**107.8**	800	850	900	3 500	5500	5500	3 500	5500	5800	1 600	1667	2133
ХО	**99.3**	**109.6**	850	1200	1300	4 300	6000	6700	4 500	6233	6767	1 600	1700	1933
Хангайн бүс														
АР	**101.1**	**107.8**	690	700	760	3 800	5500	6000	4 400	6000	6500	1 700	1800	2200
БХ	**101.6**	**111.5**	780	1000	800	3 200	4200	5150	4 000	4500	6000	1 600	1550	2067
БУ	**99.8**	**125.1**	680	880	900	4 000	5500	6500	4 500	6000	7000	1 800	1800	2200
ОР	**101.5**	**114.5**	600	717	740	3 700	5600	6500	4 000	6333	7233	1 550	1700	2190
ӨВ	**101.3**	**115.5**	800	750	900	3 500	5167	5500	4 500	6567	6500	1 700	1600	2200
ХӨ	**100.7**	**108.5**	800	800	1000	3 600	6000	6500	4 200	6000	7000	1 800	1700	2400
Төвийн бүс														
ГС	**102.0**	**113.8**	743	640	783	3 800	5800	5650	4 200	6800	6900	1 600	1600	2200
ДА	**103.0**	**110.7**	820	810	900	3 650	5500	6300	4 100	6500	7150	1 700	1700	2200
ДО	**103.4**	**116.8**	700	725	800	3 550	5000	5650	5 000	6000	7500	1 550	1550	2000
ДУ	**99.9**	**113.0**	750	780	775	3 400	5067	5800	-	-	-	1 500	1617	1967
ӨМ	**102.8**	**115.7**	850	850	950	4 500	6000	7000	-	-	-	1 700	1750	2000
СЭ	**100.1**	**107.0**	700	800	783	4 200	6367	7500	4 400	6500	7667	1 500	1667	2100
ТӨ	**101.4**	**112.0**	640	645	833	3 800	5500	6000	4 500	7000	7500	1 600	1630	2167
Зүүн бүс														
ДД	**100.7**	**109.4**	680	630	640	3 900	5500	6333	4 500	6667	7200	1 400	1400	1733
СҮ	**101.2**	**109.6**	780	800	850	3 500	5500	5500	3 800	6500	6000	1 400	1500	1933
ХЭ	**100.1**	**110.1**	850	800	900	3 600	5000	6500	4 500	6500	8000	1 600	1550	2193
Улаанбаатар														
УБ	**101.3**	**110.3**	700	700	745	4 100	6 130	6 695	4 695	6 980	7 720	1 655	1 720	2 265

Хавсралт № 3-ын үргэлжлэл

	Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг														
	Шингэн сүү, л			Элсэн чихэр, кг			Ногоон цай, 2 кг			Төмс, кг			Сонгино, кг		
	2011.XI	2012.XI	2013.XI	2011.XI	2012.XI	2013.XI	2011.XI	2012.XI	2013.XI	2011.XI	2012.XI	2013.XI	2011.XI	2012.XI	2013.XI
Баруун бүс															
БӨ	1 500	1700	1500	1 900	1800	1767	3 600	4133	4500	500	267	500	1 000	1067	1133
ГО	1 600	1600	1800	1 700	1700	1733	6 000	5000	5500	800	600	650	1 500	1500	1500
ЗА	1 400	1533	1800	1 700	1733	1900	3 800	3800	4600	500	700	700	1 000	1467	1500
УВ	1 200	1367	1000	1 800	1800	1800	5 500	6667	8000	600	667	667	1 500	1500	2167
ХО	1 300	1433	1500	1 800	1867	2000	4 800	5500	8333	400	250	500	1 000	1400	1500
Хангайн бүс															
АР	1 200	1500	1200	1 700	1800	1600	3 500	2850	2550	800	800	600	1 000	1000	1500
БХ	1 400	1533	1500	1 800	1600	1800	4 400	3767	4667	800	700	700	1 200	1200	1400
БУ	1 000	1000	1000	1 800	1800	1800	3 500	4000	5000	700	600	600	1 000	1200	1200
ОР	1 000	1133	1200	1 500	1600	1537	5 000	4167	4507	500	700	1000	1 000	1300	1433
ӨВ	1 400	1500	1300	1 800	1600	1633	4 500	4500	4667	800	800	600	800	1000	1000
ХӨ	1 200	1300	1200	1 700	1767	1750	4 500	4300	5600	800	767	767	1 200	1333	1500
Төвийн бүс															
ГС	1 200	1000	967	1 800	1600	1600	3 000	3883	4067	800	533	650	900	900	967
ДА	1 000	1000	1000	1 700	1700	1700	4 500	3800	5000	600	500	550	1 000	1100	1500
ДО	1 900	2000	2000	1 600	1550	1567	4 500	4500	4750	733	700	600	1 000	1275	1500
ДУ	1 800	1600	1500	1 550	1533	1517	3 700	4167	4200	770	800	683	800	1083	1017
ӨМ	2 000	2500	2800	1 767	1800	1867	4 500	4900	4900	1 000	1000	800	1 200	1300	1500
СЭ	800	800	733	1 600	1700	1700	4 200	4867	5000	600	600	733	1 500	1233	2000
ТӨ	1 000	1200	1300	1 650	1550	1700	4 200	4000	5000	800	600	600	800	1000	1167
Зүүн бүс															
ДД	1 000	1100	1000	1 600	1567	1700	3 500	3800	4367	600	683	633	700	900	1033
СҮ	1 000	1200	1650	1 500	1467	1567	3 500	3833	4533	700	633	733	700	1067	1017
ХЭ	1 000	1000	1200	1 600	1540	1583	4 000	4533	4900	800	700	600	750	1050	1167
Улаанбаатар															
УБ	1 100	1 140	1 400	1 680	1 730	1 670	4 205	4 270	4 480	960	910	750	960	1 075	1 295

Хавсралт № 4

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

төг

Аймаг, нийслэл	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2012 XI	2013 X	2013 XI	2012 XI	2013 X	2013 XI
Баруун бүс						
БӨ	25 000	29 000	31 000	27 000	-	-
ГО	-	-	30 000	-	-	20 000
ЗА	25 000	30 000	30 000	27 000	35 000	35 000
УВ	23 000	20 000	28 000	25 000	-	30 000
ХО	23 000	-	20 000	28 000	25 000	28 500
Хангайн бүс						
АР	30 000	32 000	34 000	38 000	40 000	46 000
БХ	30 000	-	30 000	32 000	-	-
БУ	28 000	30 000	36 000	37 000	40 000	46 500
ОР	30 000	30 000	30 000	40 000	40 000	50 000
ӨВ	25 000	30 000	35 000	35 000	35 000	40 000
ХӨ	-	25 000	28 000	33 000	38 000	32 000
Төвийн бүс						
ГС	20 000	25 000	25 000	30 000	25 000	30 000
ДА	25 000	33 000	35 000	31 000	45 000	42 000
ДО	-	15 000	20 000	27 000	25 000	30 000
ДУ	25 000	22 000	22 333	30 000	27 000	27 000
ӨМ	-	-	25 000	-	-	-
СЭ	20 000	25 000	28 500	-	45 000	40 000
ТӨ	29 000	40 000	33 000	39 500	45 000	45 000
Зүүн бүс						
ДД	25 000	27 000	26 000	35 000	32 000	35 000
СҮ	25 000	22 500	22 500	29 000	27 500	30 000
ХЭ	30 000	30 000	33 000	-	40 000	42 000
Улаанбаатар						
УБ	32 000	32 000	33 000	40 000	48 000	48 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ		
	2012 XI	2013 X	2013 XI
Баруун бүс			
БӨ	42 000	30 000	31 000
ГО	-	-	29 000
ЗА	25 000	30 000	30 000
УВ	35 000	25 000	25 000
ХО	35 000	-	29 000
Хангайн бүс			
АР	40 000	33 000	33 000
БХ	43 000	-	35 000
БУ	37 500	30 000	30 000
ОР	40 000	30 000	32 000
ӨВ	40 000	30 000	31 000
ХӨ	38 000	30 000	30 000
Төвийн бүс			
ГС	36 500	25 000	25 000
ДА	28 000	32 000	30 000
ДО	37 000	30 000	30 000
ДУ	35 000	30 000	30 000
ӨМ	40 000	35 000	40 000
СЭ	24 000	30 000	27 000
ТӨ	39 500	32 000	32 000
Зүүн бүс			
ДД	35 000	30 000	26 000
СҮ	38 000	29 000	29 000
ХЭ	40 000	30 000	30 000
Улаанбаатар			
УБ	41 000	35 000	33 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Ямааны 1 кг ноолуурын дундаж үнэ					
	Цагаан			Бор		
	2012 XI	2013 X	2013 XI	2012 XI	2013 X	2013 XI
	Баруун бүс					
БӨ	43 000	68 000	68 000	43 000	68 000	68 000
ГО	43 000	65 000	70 000	41 000	65 000	70 000
ЗА	45 000	65 000	65 000	-	65 000	65 000
ХО	40 000	65 000	65 000	-	65 000	65 000
	Хангайн бүс					
АР	45 000	55 000	-	45 000	55 000	-
БХ	45 000	70 000	68 000	48 000	70 000	-
БУ	-	52 500	51 000	42 000	52 500	51 000
ОР	40 000	65 000	60 000	40 000	55 000	50 000
ӨВ	41 000	72 000	70 000	41 000	72 000	70 000
ХӨ	-	60 000	-	-	60 000	-
	Төвийн бүс					
ДА	40 000	50 000	-	40 000	50 000	-
ДО	-	65 000	62 500	-	65 000	62 500
ДУ	42 500	55 000	55 000	-	-	65 000
ӨМ	40 000	64 000	65 000	40 000	64 000	-
	Зүүн бүс					
СҮ	42 500	45 000	45 000	38 000	45 000	45 000
	Улаанбаатар					
УБ	50 000	70 000	74 000	50 000	70 000	-

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	1 ширхэгийн дундаж үнэ					
	Хонины ноостой нэхий			Ямааны ноолууртай арьс		
	2012 XI	2013 X	2013 XI	2012 XI	2013 X	2013 XI
	Баруун бүс					
БӨ	12 000	6 500	8 000	23 500	18 000	29 000
ГО	14 000	13 000	12 000	19 000	13 000	25 000
ЗА	12 000	11 000	10 000	15 000	11 000	22 000
УВ	10 000	10 000	12 000	20 000	15 000	25 000
ХО	13 000	12 000	10 000	21 000	15 000	25 000
	Хангайн бүс					
АР	12 000	8 000	10 000	18 000	12 000	22 000
БХ	14 000	10 000	11 000	20 000	15 000	25 000
БУ	-	-	10 000	16 000	13 000	20 000
ОР	10 000	11 000	11 000	-	14 000	20 000
ӨВ	9 000	8 000	7 000	20 000	15 000	24 500
ХӨ	15 000	9 000	10 000	16 500	14 000	20 000
	Төвийн бүс					
ГС	9 500	7 000	7 000	18 000	12 000	22 000
ДА	10 000	9 000	9 000	19 000	16 000	24 000
ДО	11 000	8 000	9 000	18 000	13 500	23 000
ДУ	14 000	11 000	11 000	22 000	-	-
ӨМ	13 000	13 000	12 000	20 000	16 000	27 000
СЭ	5 000	9 000	8 000	6 500	12 000	-
ТӨ	8 000	9 000	8 000	21 000	15 000	26 000
	Зүүн бүс					
ДД	5 000	5 000	5 000	14 000	8 000	18 500
СҮ	7 000	6 000	5 500	18 000	10 500	21 000
ХЭ	8 000	6 500	7 000	22 000	-	23 000
	Улаанбаатар					
УБ	8 500	8 000	8 000	-	13 000	23 000

Хавсралт № 5

МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

	2012 I-XI		2013 I-XI	
	Дүн	дүнд эзлэх хувь	Дүн	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	**4 348 571.3**	**100.0**	**5 003 217.3**	**100.0**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	25 482.2	0.6	42 099.7	0.8
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	4 323 089.1	99.4	4 961 117.6	99.2
УРСГАЛ ОРЛОГО	4 284 487.1	98.5	4 959 919.6	99.1
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	3 835 590.6	88.2	4 390 922.2	87.8
1. Орлогын албан татвар	774 780.1	17.8	947 622.5	18.9
- аж ахуйн нэгжийн	471 706.0	10.8	556 489.7	11.1
- хүн амын	303 024.2	7.0	391 132.8	7.8
- зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	49.9	0.0	-	-
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	605 753.5	13.9	755 010.9	15.1
3. Өмчийн татвар	17 707.2	0.4	32 499.7	0.6
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	1 467 294.1	33.7	1 700 189.3	34.0
- нэмэгдсэн өртгийн татвар	1 157 895.1	26.6	1 255 814.8	25.1
- онцгой албан татвар	277 305.2	6.4	409 956.2	8.2
- тусгай зориулалтын орлого	32 093.8	0.7	34 418.3	0.7
5. Гадаад худалдааны татварын орлого	304 423.0	7.0	345 448.5	6.9
6. Бусад татвар	665 632.7	15.3	610 151.2	12.2
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	448 896.4	10.3	568 997.4	11.4
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	13 920.3	0.3	1 198.0	0.0
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	24 681.7	0.6	-	-
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**5 028 778.1**	**100.0**	**5 127 559.5**	**100.0**
НИЙТ ЗАРЛАГА	4 984 162.7	99.1	4 994 946.9	97.4
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3 828 833.5	76.1	3 910 483.3	76.3
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	1 789 035.0	35.6	2 071 039.0	40.4
- цалин, хөлс	1 061 888.8	21.1	1 253 369.1	24.4
- нийгмийн даатгалын шимтгэл	97 926.2	1.9	116 994.8	2.3
- бараа, үйлчилгээний бусад зардал	727 146.2	14.5	817 669.9	15.9
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	109 573.5	2.2	170 784.8	3.3
3. Татаас ба шилжүүлэг	1 930 224.9	38.4	1 668 659.5	32.5
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1 155 329.2	23.0	1 084 463.6	21.1
Дотоод эх үүсвэр	1 101 059.6	21.9	850 123.6	16.6
- хөрөнгө оруулалт	1 013 900.0	20.2	803 365.8	15.7
- их засварын зардал	46 424.7	0.9	20 559.2	0.4
- геологи хайгуулын зардал	2 846.8	0.1	5 430.4	0.1
- ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	3 723.5	0.1	4 608.3	0.1
- улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	34 164.6	0.7	16 159.9	0.3
Гадаад эх үүсвэр	54 269.6	1.1	234 340.0	4.6
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	44 615.4	0.9	132 612.6	2.6
- гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	17 552.3	0.3	48 114.6	0.9

Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, бүс, аймаг, нийслэлээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2012 I-XI	2013 I-XI	2013 I-XI / 2012 I-XI %	2012 I-XI	2013 I-XI	2012 I-XI	2013 I-XI	2013 I-XI / 2012 I-XI %
Бүгд	**656 464.0**	**1 641 143.5**	**250.0**	**80 782.2**	**1 001 615.6**	**590 849.3**	**1 458 290.6**	**246.8**
				Баруун бүс				
Дүн	**44 475.5**	**248 161.0**	**558.0**	**16 799.4**	**221 781.8**	**43 093.1**	**227 884.4**	**528.8**
БӨ	7 646.6	56 721.5	741.8	3 455.9	52 029.0	6 891.9	49 442.2	717.4
ГО	8 947.0	42 448.1	474.4	255.2	37 795.6	8 836.9	39 038.6	441.8
ЗА	9 568.7	50 186.3	524.5	5 098.6	44 725.6	9 071.6	48 430.5	533.9
УВ	9 496.2	50 424.3	531.0	4 930.9	45 524.9	10 506.6	42 939.8	408.7
ХО	8 817.0	48 380.9	548.7	3 058.7	41 706.7	7 786.2	48 033.3	616.9
				Хангайн бүс				
Дүн	**92 398.1**	**331 435.6**	**358.7**	**21 080.1**	**258 272.7**	**85 149.2**	**299 617.9**	**351.9**
АР	8 972.3	51 054.0	569.0	4 549.0	45 874.9	8 512.3	47 934.3	563.1
БХ	9 647.0	51 888.9	537.9	4 998.7	46 993.3	9 039.2	49 656.3	549.3
БУ	7 545.8	39 578.5	524.5	671.0	23 622.6	7 190.0	36 996.1	514.6
ОР	44 470.0	61 543.0	138.4	-	27 435.6	39 764.7	44 344.7	111.5
ӨВ	10 057.2	55 777.7	554.6	5 025.8	49 983.6	9 724.2	54 561.1	561.1
ХӨ	11 705.8	71 593.5	611.6	5 835.6	64 362.6	10 918.7	66 125.4	605.6
				Төвийн бүс				
Дүн	**153 973.3**	**311 803.2**	**202.5**	**4 848.4**	**199 773.6**	**162 975.7**	**273 136.8**	**167.6**
ГС	3 808.6	12 805.4	336.2	825.7	9 509.2	3 795.0	13 057.5	344.1
ДА	11 431.7	44 444.0	388.8	-	30 434.6	11 899.7	36 173.3	304.0
ДО	15 510.7	36 875.5	237.7	-	23 644.5	13 839.0	30 472.6	220.2
ДУ	6 690.4	30 468.0	455.4	3 084.9	27 393.7	5 989.8	27 496.1	459.0
ӨМ	89 538.4	80 766.0	90.2	-	24 913.3	98 242.3	67 690.5	68.9
СЭ	16 406.3	54 043.4	329.4	-	40 437.9	17 597.3	51 892.5	294.9
ТӨ	10 587.2	52 400.9	494.9	937.8	43 440.3	11 612.5	46 354.2	399.2
				Зүүн бүс				
Дүн	**24 195.5**	**127 034.4**	**525.0**	**560.9**	**104 891.8**	**24 303.7**	**122 774.1**	**505.2**
ДД	7 782.8	42 954.6	551.9	-	33 023.1	8 293.5	39 636.3	477.9
СҮ	8 178.6	38 967.7	476.5	560.9	32 919.6	7 860.0	38 110.0	484.9
ХЭ	8 234.1	45 112.2	547.9	-	38 949.1	8 150.1	45 027.9	552.5
				Улаанбаатар				
Дүн	**341 421.7**	**622 709.4**	**182.4**	**37 493.4**	**216 895.8**	**275 327.7**	**534 877.4**	**194.3**
УБ	341 421.7	622 709.4	182.4	37 493.4	216 895.8	275 327.7	534 877.4	194.3

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	2012 I-XI	2013 I-XI	2013 I-XI / 2012 I-XI %
Бүгд	**173 369.7**	**17 500.1**	**10.1**
ДА	4 278.3	-	-
ДО	2 700.0	-	-
ДД	150.0	-	-
ОР	29 708.8	2 000.0	6.7
ӨМ	62 532.7	6 865.3	11.0
СЭ	4 000.0	-	-
УБ	70 000.0	8 634.8	12.3

Хавсралт № 8

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Үзүүлэлт	2012 I-XI	2013 I-XI	2013 I-XI / 2012 I-XI %
Нийт бараа эргэлт	**10 298 949.0**	**9 716 437.8**	**94.3**
Экспорт	**4 029 880.8**	**3 861 166.5**	**95.8**
Валютын төлбөртэй худалдаа	4 023 958.6	3 855 012.1	95.8
Гадаадын тусламжийн бараа	169.6	-	-
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	4 106.1	4 388.8	106.9
Бусад	1 646.4	1 765.7	107.2
Импорт	**6 269 068.2**	**5 855 271.3**	**93.4**
Валютын төлбөртэй худалдаа	5 467 175.3	5 432 302.5	99.4
Бараа солилцоо	32.0	104.7	3.3*
Гадаадын тусламжийн бараа	124 517.4	75 143.5	60.3
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	666 929.0	324 658.6	48.7
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	7 130.4	14 381.6	2.0*
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	1 590.2	1 568.3	98.6
Бусад	1 693.9	7 112.1	4.2*

Тайлбар: *-дахин

Хавсралт № 9

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Барааны бүлэг	2012 I-XI		2013 I-XI	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	**4 029 880.8**	**100.0**	**3 861 166.5**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	3 598 346.8	89.3	3 131 329.8	81.1
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	227 930.1	5.7	271 579.9	7.0
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	102 351.9	2.5	304 031.0	7.9
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	11 977.2	0.3	40 442.5	1.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	25 603.5	0.6	29 703.3	0.8
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	18 093.5	0.4	19 839.9	0.5
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	9 179.2	0.2	20 036.5	0.5
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	21 571.5	0.5	17 067.2	0.4
Бусад	14 827.2	0.5	27 136.4	0.8
Импорт	**6 269 068.2**	**100.0**	**5 855 271.3**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	1 434 940.2	22.9	1 559 776.1	26.6
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	1 544 123.7	24.6	1 282 107.1	21.9
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	1 215 210.4	19.4	960 397.1	16.4
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	551 784.0	8.8	525 390.0	9.0
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	366 537.6	5.8	378 021.9	6.5
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	275 133.0	4.4	275 392.6	4.7
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	223 887.3	3.6	218 697.5	3.7
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуун зүйлс, шил, шилэн сав	128 773.7	2.1	127 921.2	2.2
Бусад	528 678.2	8.4	527 567.7	9.0

Хавсралт № 10

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012		2013		2013 I-XI / 2012 I-XI %
	XI	I-XI	XI	I-XI	
Нийт дүн	**228 289.5**	**2 052 576.6**	**260 363.2**	**2 307 219.6**	**112.4**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**132 073.1**	**1 176 118.4**	**173 080.1**	**1 408 722.3**	**119.8**
Нүүрс олборлолт	37 412.0	265 655.7	40 482.9	270 656.5	101.9
Газрын тос олборлолт	19 999.1	177 601.1	32 035.2	251 027.0	141.3
Металлын хүдэр олборлолт	67 791.5	708 191.0	99 511.4	875 239.3	123.6
Бусад ашигт малтмал олборлолт	6 870.5	24 670.6	1 050.6	11 799.6	47.8
Боловсруулах аж үйлдвэр	**72 294.7**	**667 835.0**	**63 117.7**	**679 474.8**	**101.7**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	29 160.4	307 788.3	37 077.9	320 675.9	104.2
Тамхи үйлдвэрлэл	1 222.5	19 458.1	2 197.0	16 922.7	87.0
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	6 677.3	76 089.2	6 954.0	78 243.8	102.8
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	729.9	4 989.5	803.2	6 057.8	121.4
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	1 441.8	9 059.3	367.0	8 103.7	89.5
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	274.7	2 478.4	157.0	2 295.0	92.6
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	243.8	3 729.5	637.4	3 272.2	87.7
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	886.5	13 892.8	1 250.6	17 543.0	126.3
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	7 926.7	62 700.9	0.0	73 833.0	117.8
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4 257.6	21 449.5	1 910.8	24 247.0	113.0
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	793.9	9 182.2	390.4	6 827.5	74.4
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	11 736.1	65 765.2	5 354.3	52 860.4	80.4
Төмрийн үйлдвэрлэл	6 693.8	60 200.6	5 820.3	65 144.5	108.2
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	1.7	71.9	3.9	171.9	239.0
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	22.2	3 907.1	40.3	1 779.8	45.6
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	73.0	3 611.5	25.8	369.3	10.2
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	0.7	7.6	0.7	6.8	89.3
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	43.2	776.5	45.4	426.2	54.9
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	109.0	2 676.8	81.8	694.4	25.9
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**23 921.7**	**208 623.2**	**24 165.4**	**219 022.5**	**105.0**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	22 737.9	196 009.2	22 957.9	206 041.8	105.1
Ус ариутгал, усан хангамж	1 183.8	12 614.0	1 207.4	12 980.6	102.9

Хавсралт № 11

Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

Нэр төрөл	Хэмжих нэгж	2012		2013		2013 I-XI / 2012 I-XI %
		XI	I-XI	XI	I-XI	
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	387.4	3 666.6	401.1	3 846.1	104.9
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	1 089.3	7 187.9	1 032.8	7 611.3	105.9
Газрын тос	мян.баррел	365.5	3 246.0	585.5	4 588.0	141.3
Нүүрс	мян.т	3 570.8	25 355.6	3 863.9	25 832.9	101.9
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	28.1	318.9	59.5	472.7	148.2
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	322.4	3 717.4	334.1	3 541.1	95.3
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	50.6	143.2	6.9	66.9	46.7
Алт	кг	686.1	5 520.8	711.5	8 457.5	153.2
Катодын зэс, 99%	т	199.4	2 097.5	199.1	2 146.6	102.3
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	76.5	733.9	93.0	774.1	105.5
Самнасан ноолуур	т	21.8	388.8	20.8	494.5	127.2
Хивс	мян.м2	89.3	833.7	70.0	763.3	91.6
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	1.8	5.5	1.8	11.5	209.1
Зүсмэл материал	м3	175.0	10 751.5	321.3	5 784.4	53.8
Шохой	мян.т	6.1	63.8	5.2	55.4	86.8
Цемент	мян.т	14.4	342.5	6.4	258.7	75.5
Сонин	сая х.д.х	6.2	59.8	4.2	51.7	86.5
Малын мах	т	1038.5	5165.5	3 669.8	6161.0	119.3
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	т	196.9	1 999.7	217.7	2 081.0	104.1
Гурил	т	14 714.6	97 763.9	24 020.6	130 992.3	134.0
Талх	т	2 312.5	23 065.2	1 940.7	22 982.0	99.6
Нарийн боов	т	1 285.0	12 455.7	1 743.3	16 801.3	134.9
Гоймон	т	479.8	3 133.1	103.8	1 456.5	46.5
Амтат ус, ундаа	мян.л	4 925.3	70 165.5	4 942.5	70 974.3	101.2
Архи, дарс	мян.л	1 751.7	24 915.9	2 280.8	22 360.3	89.7
Спирт	мян.л	312.9	3 013.5	277.6	1 704.4	56.6

Хавсралт № 12

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, дэд салбараар,

оны үнээр, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012		2013		Үүнээс: гадаадад	Дүнд эзлэх хувь	
	XI	I-XI	XI	I-XI		2012 I-XI	2013 I-XI
Аж үйлдвэр бүгд	**590 734.6**	**5 497 123.2**	**640 299.6**	**5 752 508.5**	**3 379 583.5**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**374 770.1**	**3 317 355.0**	**451 922.7**	**3 401 350.9**	**2 682 829.6**	**60.3**	**59.2**
Нүүрс олборлолт	124 914.6	948 336.6	122 944.0	702 716.7	554 155.7	17.3	12.2
Газрын тос олборлолт	47 212.2	415 947.6	97 090.4	687 972.4	687 972.4	7.6	12.0
Металлын хүдэр олборлолт	185 107.2	1 879 173.9	226 600.0	1 953 902.4	1 407 257.4	34.2	34.0
Бусад ашигт малтмал олборлолт	17 536.1	73 896.9	5 288.3	56 759.4	33 444.1	1.3	1.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	**176 279.5**	**1 778 880.1**	**134 218.6**	**1 888 302.6**	**696 753.8**	**32.4**	**32.7**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	55 238.9	658 416.4	70 225.4	704 848.7	3 271.4	12.0	12.3
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	5 939.6	58 352.6	2 739.3	86 593.1	2 046.3	8.9 *	12.3 *
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	3 522.8	36 719.5	4 426.2	40 433.4	-	5.6 *	5.7 *
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	6 499.6	52 683.1	16 008.6	78 254.2	-	8.0 *	11.1 *
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	7 113.0	72 773.7	9 235.9	91 726.1	-	11.1 *	13.0 *
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	32 163.9	437 887.4	37 815.4	407 841.9	1 225.2	66.5 *	57.9 *
Тамхи үйлдвэрлэл	4 401.6	41 210.5	3 600.0	62 345.9	-	0.7	1.1
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	13 296.9	159 475.9	16 200.7	205 364.0	120 123.5	2.9	3.6
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	2 826.0	13 111.5	4 450.4	24 756.5	5 190.4	0.2	0.4
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	600.5	7 190.8	367.2	3 469.9	1 529.9	0.1	0.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	1 449.0	13 487.3	1 645.9	12 377.2	-	0.2	0.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	1 583.5	21 798.5	2 038.8	22 566.0	-	0.4	0.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	848.9	13 889.0	1 444.3	12 007.4	-	0.3	0.2
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	57 787.0	515 427.5	0.0	506 285.3	504 463.1	9.4	8.8
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	7 026.4	51 522.6	2 732.2	52 312.5	-	0.9	0.9
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	618.4	3 407.4	874.3	6 364.8	-	0.1	0.1
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	20 825.0	127 483.8	12 650.9	126 110.3	4.0	2.3	2.2
Төмрийн үйлдвэрлэл	8 310.2	113 816.1	16 202.7	118 432.3	61 723.1	2.1	2.1
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	632.7	27 810.3	540.4	22 026.5	398.2	0.5	0.4
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	448.4	3 206.2	101.8	2 931.3	-	0.1	0.1
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	-	2 327.3	0.0	203.0	-	0.0	0.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	12.1	186.4	14.0	129.5	-	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	183.3	3 341.0	238.7	2 443.0	-	0.1	0.0
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	190.6	1 771.7	891.1	3 328.7	50.2	0.0	0.1
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**39 685.0**	**400 888.1**	**54 158.3**	**462 854.9**	**-**	**7.3**	**8.1**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	35 847.0	363 139.7	50 092.7	423 162.1	-	6.6	7.4
Ус ариутгал, усан хангамж	3 838.0	37 748.4	4 065.6	39 692.8	-	0.7	0.7

Тайлбар: * Бүлгийн дүнд эзлэх хувь

Хавсралт № 13

Тээврийн салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 11 сарын байдлаар

Тээврийн төрөл, үзүүлэлтүүд	2012		2013		2013 I-XI / 2012 I-XI %
	XI	I-XI	XI	I-XI	
I. Төмөр замын тээвэр					
Тээсэн ачаа, мян.т	1 756.7	18 705.2	1 768.2	19 165.7	102.5
дотоодын	882.0	8 972.5	862.5	9 743.6	108.6
гаргалт	540.9	6 046.3	500.1	5 543.9	91.7
оруулалт	203.3	2 275.4	230.0	2 288.5	100.6
дамжин өнгөрөх	130.6	1 411.0	175.5	1 589.8	112.7
Ачаа эргэлт, сая т.км	1 000.9	11 174.1	1 033.1	11 130.0	99.6
дотоодын	269.9	3 013.5	302.1	3 412.4	113.2
гаргалт	479.3	5 440.6	431.4	4 882.2	89.7
оруулалт	106.8	1 153.8	104.8	1 070.7	92.8
дамжин өнгөрөх	144.9	1 566.2	194.9	1 764.6	112.7
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	338.6	3 706.9	303.1	3 493.5	94.2
олон улсад зорчсон	15.1	159.6	17.9	158.7	99.4
дотоодод зорчсон	323.5	3 547.3	285.2	3 334.8	94.0
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	133.4	1 375.9	120.9	1 292.7	94.0
Шилжүүлсэн сая т.км	1 134.3	12 550.0	1 154.1	12 422.8	99.0
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	35 193.2	384 438.3	37 493.4	387 716.4	100.9
II. Агаарын тээвэр					
Тээсэн ачаа, т	291.5	3 677.0	309.8	3 788.4	103.0
шуудан	27.9	372.9	24.6	355.7	95.4
тээш	45.6	432.1	19.2	542.6	125.6
ачаа	218.0	2 872.0	266.1	2 890.1	100.6
Ачаа эргэлт, мян.т.км	572.3	9 114.2	743.7	8 858.6	97.2
шуудан	59.4	742.3	62.9	755.1	101.7
тээш	52.8	574.2	37.4	622.9	108.5
ачаа	460.1	7 797.7	643.4	7 480.6	95.9
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	58.7	713.7	53.5	712.2	99.8
олон улсад зорчсон	32.0	411.4	30.6	409.1	99.4
дотоодод зорчсон	26.7	302.2	22.8	303.1	100.3
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	80.8	1 125.7	93.5	1 186.4	105.4
Шилжүүлсэн сая т.км	7.9	111.6	9.2	116.8	104.7
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	14 757.6	186 215.9	25 421.7	218 451.8	117.3

Хавсралт № 14

ЭРҮҮЛ МЭНД

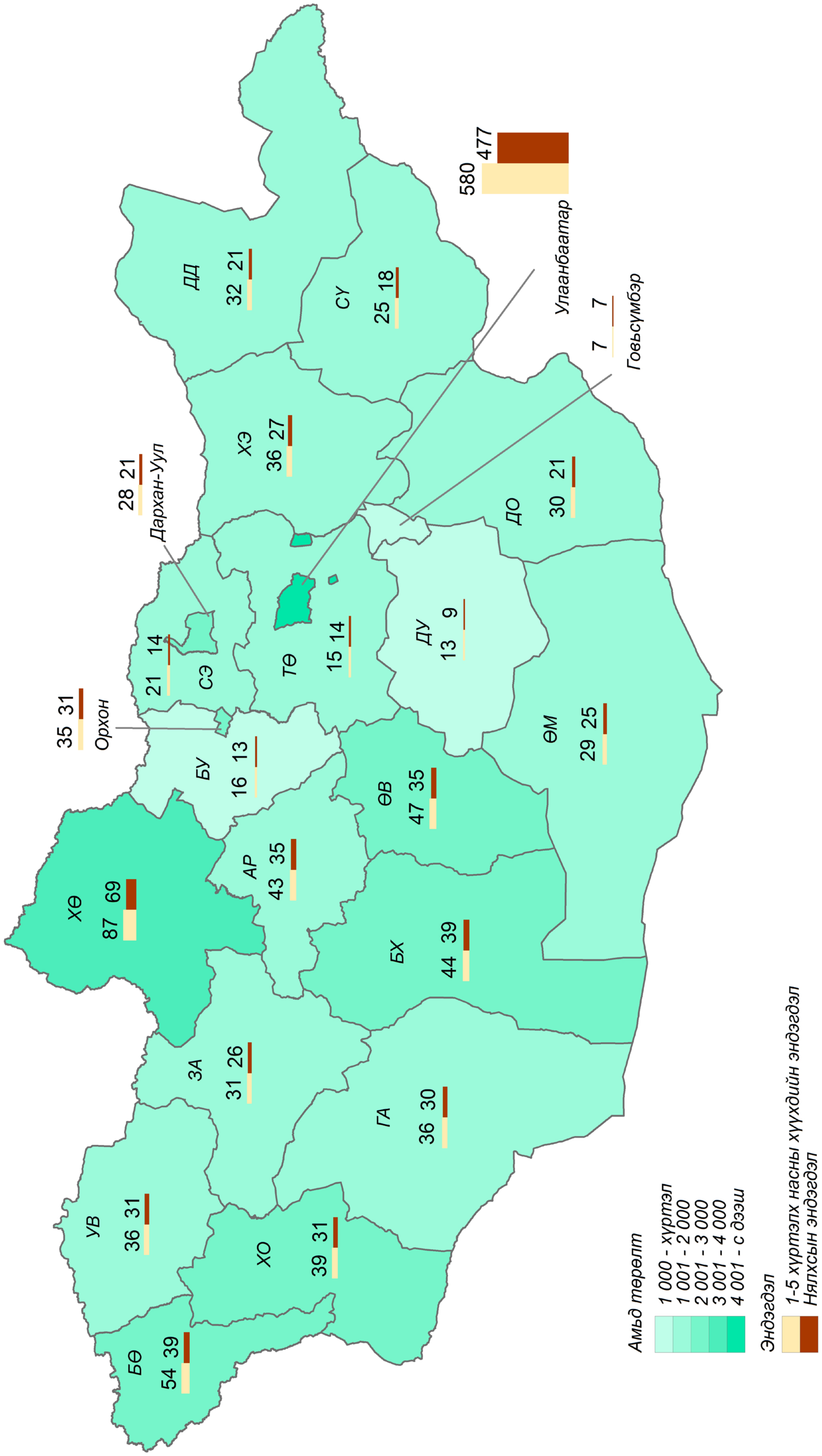

Хавсралт № 15

ГЭМТ ХЭРЭГ

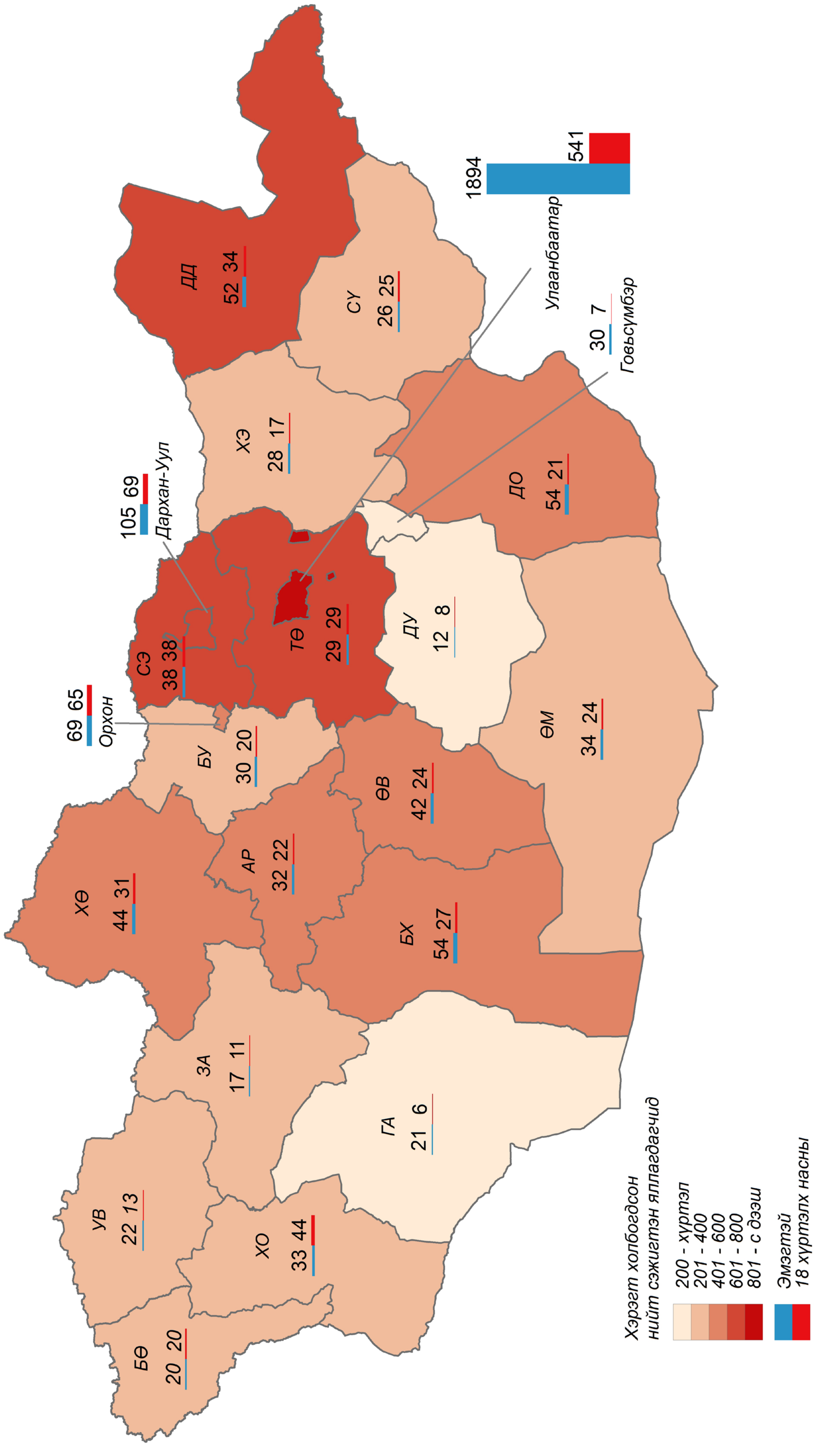

Хавсралт № 16

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН УЛСЫН ИНДЕКС

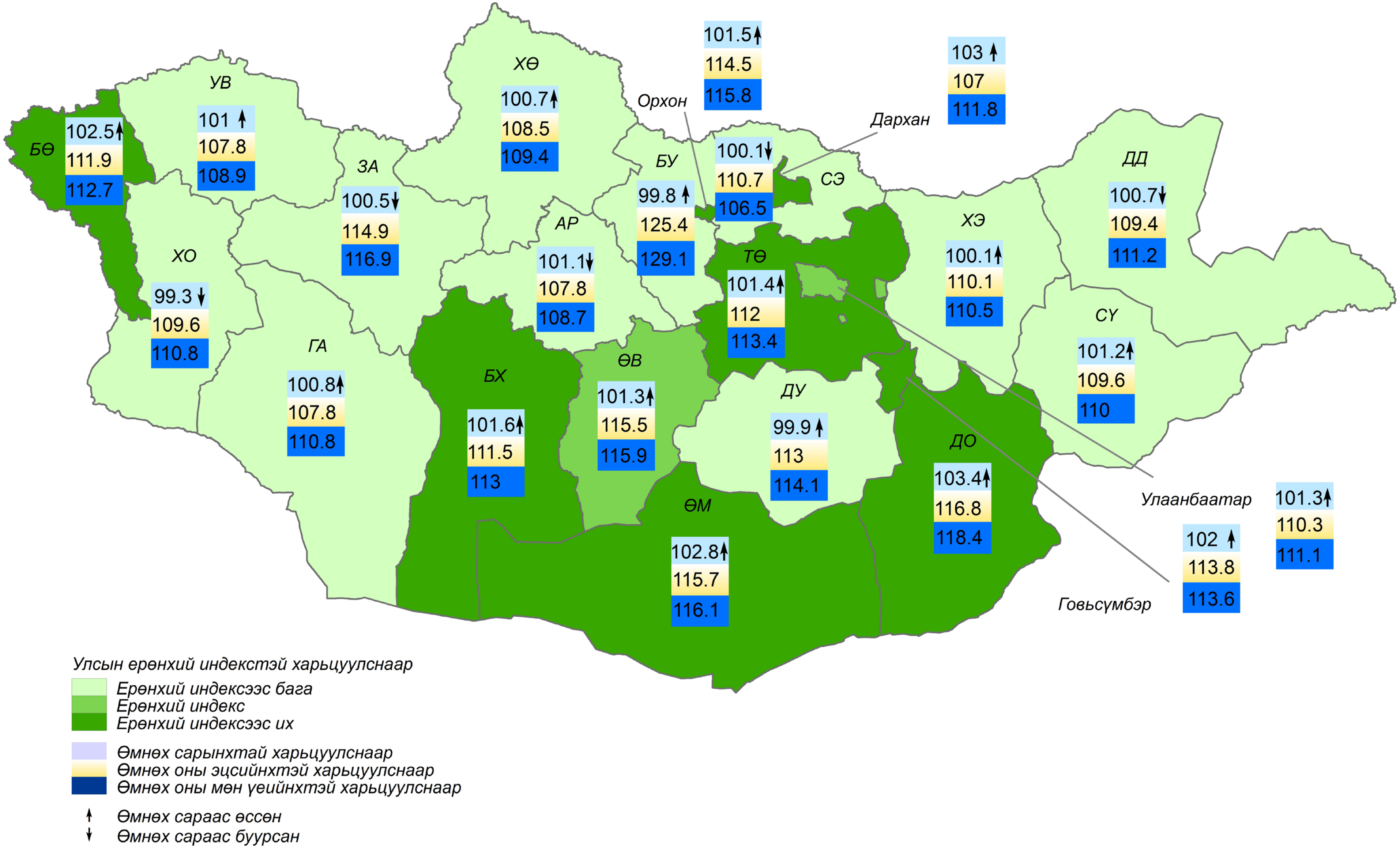

Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм

АНУ-ын эдийн засаг

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 12 дугаар сарын 5-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2013 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 3.6 хувиар* өсчээ[1].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.0 хувиар өсчээ[2].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 10 сард 402.1 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 47.8 тэрбум ам.долл буюу 10.6 хувиар* буурчээ[3].

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.2 хувиар өссөн байна[4].

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 11 дүгээр сард 7.0 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.3 хувиар буурсан** байна[2].

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтийн урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 11 дүгээр сарын 14-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 0.5 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.9 хувиар өсчээ[5].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 10 дугаар сард 100.7 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.1 хувиар өсчээ[6].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 10 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 8874.3 тэрбум иений алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3535.8 тэрбум иен буюу 66.2 хувиар өсчээ[7].

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 10 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 0.5 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.7 хувиар өсчээ[8].

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 10 дугаар сард 4.0 хувиар* өсч, өмнөх сарынхаас өөрчлөгдөөгүй байна[6].

Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 12 дугаар сарын 4-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 28 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 0.2 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1 хувиар өсчээ.

Инфляцийн түвшин 2013 оны 11 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 хувиар өсчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 9 сард 38.4 тэрбум еврогийн ашигтай гарсан бол өмнөх оны мөн үед 97.1 тэрбум еврогийн алдагдалтай байв.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.1 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 10 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.9 хувь, өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 пунктээр буурчээ[9].

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 11 дүгээр сарын 27-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны эхний 10 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.4 хувиар өссөн байна[10].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.8 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 9 сард 133.6 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.2 тэрбум ам.долл буюу 9.0 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.6 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 10 дугаар сард 5.5 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр өсчээ[11].

***** - Улирлын нөлөөллийг тооцсон*

*****-АНУ-ын Хөдөлмөрийн яамны Хөдөлмөрийн Статистикийн товчооны 2013 оны 12-р сарын 6-нд мэдээлснээр***

БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 10 дугаар сарын 22-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны 3 дугаар улиралд өмнөх улирлынхаас 2.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.7 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.2 хувиар өсчээ[12].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 10 сард 2004.6 тэрбум ам.долларын ашигтай гарчээ[13].

Аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2013 оны 10 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.3 хувиар өсчээ[12].

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид тонн цэвэр зэсийн үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард дунджаар 7066.4 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 122.3 ам.долл буюу 1.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 628.0 ам.долл буюу 8.2 хувиар буурчээ[14] /Зураг 1/.

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард дунджаар 1275.8 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 40.4 ам.долл буюу 3.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 445.3 ам.долл буюу 25.9 хувиар буурчээ[15] /Зураг 2/.

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2013 оны 11 дүгээр сард дунджаар 93.9 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 6.7 ам.долл буюу 6.7 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.2 ам.долл буюу 8.3 хувиар өсчээ[16] /Зураг 3/.

Зураг-1

Зураг-2

Зураг-3

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2013 оны 11 дүгээр сард дунджаар 15870.8 болж, өмнөх сарынхаас 581.5 нэгж буюу 3.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2974.4 нэгж буюу 23.1 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2013 оны 11 дүгээр сард дунджаар 14931.7 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 599.4 нэгж буюу 4.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5871.8 нэгж буюу 64.8 хувиар нэмэгджээ[17].

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2013 оны 11 дүгээр сард дунджаар 6694.3 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 122.4 нэгж буюу 1.9 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 906.8 нэгж буюу 15.7 хувиар нэмэгджээ.

Эх үүсвэр:

1. *http://bea.gov*
2. *http://stats.bls.gov*
3. *http://www.census.gov/foreign-trade*
4. *http://www.federalreserve.gov*
5. *http://www.esri.cao.go.jp*
6. *http://www.stat.go.jp*
7. *http://www.customs.go.jp*
8. *http://www.meti.go.jp*
9. *http://epp.eurostat.ec.europa.eu*
10. *http://www.economy.gov.ru*
11. *http://www.gks.ru*
12. *http://www.stats.gov.cn*
13. *http://www.e-to-china.com*
14. *http://www.lme.com*
15. *http://www.lbma.org.uk*
16. *http://www.nymex.com*
17. *http://finance.yahoo.com*

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones[1]	Nikkei-225[2]	FTSE-100[3]
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
II	12889.05	9242.33	5893.35
III	13079.47	9962.35	5875.40
IV	13030.75	9627.42	5725.58
V	12721.08	8842.54	5461.44
VI	12544.90	8638.08	5480.44
VII	12814.09	8760.68	5636.47
VIII	13135.12	8949.88	5796.95
IX	13418.50	8948.59	5805.44
X	13380.65	8827.39	5831.80
XI	12896.44	9059.86	5787.52
XII	13144.18	9814.38	5922.72
2012 I-XII	12965.31	9102.56	5743.26
2013 I	13615.32	11126.31	6161.87
II	13967.33	11336.44	6316.35
III	14418.26	12244.03	6435.58
IV	14675.91	13186.51	6361.01
V	15172.18	14532.41	6647.36
VI	15035.75	13106.62	6299.44
VII	15390.20	14317.54	6517.87
VIII	15195.35	13726.66	6521.47
IX	15269.84	14390.63	6552.36
X	15289.30	14332.31	6571.95
XI	15870.83	14931.74	6694.32

Тайлбар:

1. *АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс*
2. *Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс*
3. *Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс*

Монгол Улсын Үндэсний Статистикийн Хороонд хэвлэв.

Хаяг :
14200 Улаанбаатар, Монгол Улс
Засгийн Газрын III байр, өрөө-110
http://www.nso.mn
http://www.1212.mn
E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn
Факс: (976-11) 329271
Утас: 1212, 322424, 326414